

SVENSK FRAMTID

Nummer 1/1993

5.2.1993

Utgiven av Svensk Ungdom

□ Dessa två ungdomar som blickar upp mot maktens kraftcentra, får symbolisera SU när det begav sig - och varför inte också nu femtio år senare. Illustration från Svensk Framtid nr 1/1949.

Ett halvsekel med SU

Så har det gått 50 år sedan Svensk Ungdom grundades. I detta nummer står att läsa något om orsakerna till varför förbundet egentligen kom till och vem som var med. Samtidigt får läsaren en första inblick i Svensk Ungdoms 50-årshistorik, som utkommer lagom till jubileumskongressen i Åbo i april. Historiken författas som bäst av Lena Karhu.

Svensk Framtid kommer under årets lopp att fira jubileet med kolumner, artiklar och intervjuer. Det rymmer nämligen en uppsjö av intressanta namn och händelser i SU:s förflutna.

Inledningsvis kan du ta del av vad SU:s äldsta ordförande Grels Teir kolumn om sin tid som förbundsordförande.

Sid. 4-5

SF 1/93

LEDARE

Nationalekonomin är ingen spåkonst, skriver Rurik Holmberg, och menar att ekonomisterna inte kunnat förutse depressionen.

Kim Malmberg behandlar tvåspråkigheten som identitet.

Sid. 2

SF-KOLUMN

Miljökatastrofer sker så ofta nuförtiden att vi förblindats av dem. Det märkvärdiga är att ingen tycks ta lärdom av de oljekatastrofer som sker och skett, skriver Christina Gestrin.

Sid. 3

RIXDAX

Eva Biaudet tycker inte om den språkdebatt som förs av Svensk Ungdom.

Sid. 3

SU-DEBATT

består till största del av ideologisk debatt. Örn Witting får svar på tal för sin kolumn i förra numret.

Sid. 5 och 11

NCF-toppmötet på Island...

...lade fram visioner om ett nordiskt energipolitiskt samarbete, samtidigt som SU-delegaterna höll på att blåsa bort i naturens energiurladdning.

Sid. 13

Stormkursen på Kirjais

Rapport från SU:s stormkurs för förtroendevalda på Kirjais.

Sid. 8-9

Vem gör vad och varför?

Intresset för den nya förbundsstyrelsen är ett populärt diskussionsämne inom förbundet. Rikard Korkman får en utmanare vid kongressen i Åbo. Själv har han inte bestämt sig helt ännu.

Sid. 8

Nya Nunor

Nya SU-tjänstemän presenteras på...

Sid. 14

SU:s arbetsgrupper

Det kan vara räddigt med alla dessa arbetsgrupper och utskott. SF presenterar förbundsstyrelsens arbetsgrupper.

Sid. 7

**Identiteten
viktig för
minoriteten**

Sid. 16

**Globalt
tänkande
efterlyses**

Sid. 10

**Offer
för sin
religion**

Sid. 12

**Ung
arbetslös
i Hangö**

Sid. 6

Tvåspråkighet som identitet

Svenskfinland är en konstruktion, Finland är en konstruktion. Egentligen är det mesta vi sysslar med dagligen konstruktioner om man verkligen vill se det på det sättet. Det är knappast till Svenskfinlands eller Finlands nackdel att medge detta, eftersom det är frågan om högst levande och välfungerande konstruktioner.

Tvåspråkigheten är också en konstruktion och samtidigt också det identitetsmässiga begrepp i vårt land som är yngst av alla. Mot bättre vetande kan man säga att tvåspråkigheten är en finländsk uppfinning, påhittad och utformad genom två språk- och folkgruppers naturliga kontakt med varandra. Knappast har tvåspråkighetsidentiteten och identifieringen anammats så kraftigt i något annat två- eller flerspråkigt land.

Allt fler finländare växer upp i hem där föräldrarna representerar olika språkgrupper. Barnen blir följaktligen präglade av sina båda föräldrars språk och kultur. Väl är det, för något annat vore ren och skär enfold.

Flerspråkighetens betydelse skall aldrig undervärderas, speciellt inte i dagens integrerande värld. Språkliga kunskaper är pelare till broar över kulturella barriärer, och något av det allra viktigaste i allmänbildningen. Helst bör man kunna fler än två språk.

Det är antagligen ganska många som gärna vill kalla sig tvåspråkiga i dag. Utan att frånta dem rätten att göra så, kanske man kan anteckna ett frågetecken för grunderna till denna tvåspråkiga identifikation. Vad är det som gör en person tvåspråkig? Kan tvåspråkigheten uppnås s.a.s. via modersmjölken, eller genom ihärdigt inövade kunskaper i ett främmande språk?

Om med tvåspråkighet menas jämnstarka språkkunskaper och jämnstark kulturtillhörighet, så är det fråga värt hur många av dem som kallar sig tvåspråkiga, som de facto är det.

Tvåspråkighet är inte bara att muntligt och känslomässigt känna sig hemma i två kultursfärer. Vore det så enkelt, så skulle antalet två- och flerspråkiga i vårt land antagligen med lätthet överskrida miljonstrecket. Tvåspråkigheten kräver mycket av den som vill bära den som identitet. Att fortsättningsvis stå lika fast förankrad i två kulturer kräver ständiga uppoffringar.

Meningen är inte att gå emot dem som vill kalla sig tvåspråkiga, men frågan är om en person kan upprätthålla en tvåspråkig identitet genom generationerna. Det är en balansgång av sällan skåpad art att försöka bevara tvåspråkigheten inom sig själv och framför allt inom äktenskap och familj. Om det är något som språkets inom finskhetens förbund har rätt i, så är det att tvåspråkigheten i det långa loppet leder till enspråkighet. Det är i det närmaste omöjligt att genom släktleden bevara den tvåspråkighet som man nedärvt hemifrån.

Det vore idioti att försöka förvandla dem som vill kalla sig tvåspråkiga till enspråkiga. Men samtidigt som man inte vill kränka de tvåspråkigas rätt till att själva skapa sina egna definitioner och identiteter, borde de tvåspråkiga kanske sinsemellan överväga den tvåspråkiga framtidsstrategin. Är båda språken precis lika viktiga och hur skall de kunna förbli det genom generationerna? Vill man värna om de båda språken i lika hög grad, eller är det ingen skillnad eftersom man känner sig lika hemma i de båda kulturerna och därför inte har någon skillnad vilket språk som talas?

Det är kanske på sitt sätt sant att finlandssvenskheten står och faller med de tvåspråkiga, åtminstone i den form som man hittills betraktat dem. Det finns ingen anledning att förakta de människor som gifter sig över språkgränserna, lika litet som man skall förakta det språk och den kultur som i dubbel bemärkelse nedärvs hos deras barn. Men problemet är att det i alltför många fall varit litet så och så med jämlikheten mellan språken och kulturerna. Det finns många personer som kanske hellre borde kalla sig dubbelt halvsvensk och som snarast kan betraktas som lika litet rotade i föräldrarnas språk och kulturer.

Dessa personer kunde med finlandssvensk terminologi kallas för bygdetvåspråkiga, och har sällan fått tillräcklig identitetsstimulans hemifrån för att inse eller till fullo förstå värdet av sin identitet.

Är det faktiskt möjligt att tvåspråkig och inget annat. Kan man vara en tvåspråkig finländare för vilken finlandssvenskheten och finskheten i landet är lika litet eller mycket betydelsefull. Kan tvåspråkigheten faktiskt utgöra den personliga identiteten, eller borde man hellre kalla sig för tvåspråkig finne eller tvåspråkig finlandssvensk. Av vilken orsak föredrar franska schweizare att inte kalla sig tvåspråkiga fastän de i många fall behärskar två språk till fulländning? Hur viktig är Svenskfinland och svenskan ställning i vårt land för de tvåspråkiga?

För dem som vill kalla sig tvåspråkiga finns det allt skäl att på egna villkor begrunda sina framtidsvisioner och -strategier. Konstruktioner kan bestå, men bara genom en klar ideologi och en ingående diskussion om framtiden.

Kim Malmberg

Moderna spådomar

Matematiken är inte någon bestämbar "översräkningskoefficient". Det är av den här orsaken som så gott som samtliga ekonomisters beräkningar på 80-talet allvarligt slog fel när det gällde att uttala sig om den framtida ekonomiska utvecklingen i landet. Då var det fullt rimligt att ställa upp tre alternativ för den närmaste framtiden; fortsatt tillväxt, avmattad tillväxt eller en viss tillbakagång. Däremot stode det inte i samklang med rationellt beräkning att anta att landets ekonomi skulle råka ut för ett störtfall. Det här beror uttryckligen på att översräkningar inte går att förutsäga. Om någon under 80-talets goda år hade hävdade att landets ekonomi något år senare skulle befinna sig i nuläget, hade det varit frågan om en gissning, inte en bedömning på basen av tillbudsstående information. Det fanns visserligen sådana som varnade för konsekvenserna av 80-talets kreditexpansion, men då varnade man för tillbakagång, inte för dagens dramatiska ekonomiska krisläge.

Det märkliga är att man i dag vitt och brett

beskyller ekonomisterna för att ha räknat fel. Som om ekonomisterna vore spåmän. Å andra sidan vill ekonomisterna inte heller öppet erkänna att de inte är förmögna att förutsäga översräkningar.

Den moderna tidens spådomar kallas prognoser, spåmännen ekonomister och kristallkulorna kalkyler. Gemensamt för dem är att de inte är förmögna att förutspå översräkningar.

Det finns tillräckligt med exempel på prognoser som slagit totalt fel på grund av att världen är oförutsägbart föränderlig. På 70-talet fanns det en uppsättning prognoser om finlandssvenskarnas framtid. Även den mest optimistiska varianten antog att finlandssvenskarna minskar kraftigt i antal. Det här skedde emellertid inte. Men den som då hade hävdade att finlandssvenskarna ingalunda under kommande tioårsperiod minskar mer än marginellt hade med skäl blivit betraktad som drömmare.

Om en samhällsvetare för tio år sedan hade hävdade att Sovjetimperiet skulle totalt kollapsa inom en överskådlig framtid hade denna sam-

hällsvetare med fog inte betraktats som en seriös representant för sin vetenskap. Trots att han senare visade sig ha rätt.

Det är mot den bakgrunden av spåkompetens en betydande del av dagens kreditkris måste relateras. Det var heller inte möjligt för bankvärlden att förutsäga kommande översräkningar. Trots att man under 80-talet på många håll varnade för konsekvenserna av kreditexplosionen var det trots allt ett alltför orealistiskt skräckscenario.

Den slutsats samhället måste dra av prognosernas felslag är att det inte går att säga någonting säkert om framtiden, även om de matematiska formler som används är mer imponerande än gammaldags kristallkulor.

Ekonomi bygger i hög grad på förväntningar och utgående från dessa uppställer man prognoser. Men förväntningarna räknar aldrig med totala översräkningar. Därför blir prognoser alltför ofta felaktiga.

Rurik Holmberg

Finis Nordica?

"Tillhör Finland Norden? Trots att svaret är ja, kan man väl ändå likt H.C. Andersen-sagens dammerjöns, få ställa frågan. Sedan må finnas roas eller ilska till."

Det handlar nämligen om tvångssvenskan. När jag frågar finländska vänner vad de anser - borde tvångssvenskan bli frivillig? - får jag ofta krångliga svar.

Vissa finlandssvenskar säger att "egentligen är jag för frivillighet, men i det här opinionsläget måste jag hålla på det råddande". Också motsatt ståndpunkt hörs.

Finnar som inte har något emot tvångssvenskan - godtar den som ett redskap att hålla Finland "nordiskt" - böjer sig "under råddande omständigheter" för de stämningar undervisningsminister Riitta Uosukainen frammanför.

Så förgiftad har diskussionen blivit att många alltså inte torgför hjärtats argument, men väl vad de tror vara klämpliga taktiska ståndpunkter. Inte att undra på om fatalismen breder ut sig.

Detta skriver Bengt Lindroth, politisk redaktör på Expressen i en kolumn i Hbl, 27.1. Lindroth varnar för att Finland marginaliseras i Norden om man vill hålla fast på att göra svenskundervisningen i de finska skolorna frivillig, och skriver vidare:

"Riitta Uosukainens och andras tro att engelska eller tyska blir samarbetspråk kommer svenskar, danskar, norrmän och islänningar knappast att bekräfta."

Lindroth exemplifierar med att också den antologi över den nordiska kulturen som publicerades förra året, inte i någon nämnvärd grad uppehöll sig vid Finland, och anser att vår undervisningsminister borde ta detta tecken på allvar, och fortsätter:

"Eller anser hon, Seppo Heikinheimo, Suomalaisuuden Liitto och alla häcklare av

KLIPPET

finlandssvenskhet eller Åland att Finland sonika bör vända Norden ryggen?

Vi blir allt fler i Sverige som undrar vad som menas.

Vi tror att den olustiga svensdebatten i Finland handlar om något vida mer än enbart tvångssvenskan. Men vad?

Jag medger gärna en sak. Riitta Uosukainen skulle kanske bry sig mer om våra rikssvenska bryderier om vi själva gjort mer för finskan i Sverige.

Men förebåd oss då öppet, och hämnas inte på de svenska i Finland för oförrätter mot finskheten begådda i Sverige!

Eller skall vi dra en mur av tiggande och oförståelse genom Östersjön, mellan de ena sidan finner och bälter, å andra sidan skandinaver?

Finis Nordica?

SVENSK UNGDOM

Förbundsordförande:
Rikard Korkman
Vice ordförande:
Christina Gestrin
Rurik Holmberg

CENTRALEKANSLIET
Gräsviksgatan 14
PB 282, 00181 Helsingfors
Tel. vardagar 9.00-16.30
växel: 90-694 2322
Fax: 90-693 1968

Förbundssekreterare:
Björn Teir
Organisationssekreterare:
Anders Starck
Ekonomisekreterare:
Tom Sjöberg
Informationssekreterare:
Kim Malmberg

HELSINGFORS KRETS
adress som ovan
Tel: 90-693 1894 (9.00-16.30)
Ombudsman: **Annika Hellsten**

NYLANDS KRETS
adress som ovan
Tel: 90-693 1897 (9.00-16.30)
Ombudsman: **Jaana Hagelberg**

ÅBOLANDS KRETS
Auragatan 1 B, 20100 Åbo
Tel: 921-317 737 (9.00-16.30)
Ombudsman: **Anita Forsén**

ÖSTERBOTTENS KRETS
Rådhusgatan 21 B, 65100 Vasa
Tel: 961-178 974 (9.00-16.30)
Ombudsman: **Kentth Nedergård**

Kirjais Kursgård: Bokningar;
Kurssekreterare **Mikael Aalto**
Tel 921-317 737, 926 - 55 150
eller 921 - 471 020
Adress: 21 660 Nagu

SVENSK FRAMTID

Organ för Svensk Ungdom
ISSN 0788-4427
PB 282, 00181 Hfrs
tel: 90 - 694 2322

Ansvarig utgivare:
Rikard Korkman
Chefredaktör:
Kim Malmberg
Layout:
Kim Malmberg

REDAKTIONSRÅDET:
Ordförande: **Stefan Wallin**
Medlemmar: **Monika Brink, Öster-**
botten, Annika Lindman, Åboland,
Rikard Korkman, Kim Malmberg

Tryckt på
Hufvudstadsbladets tryckeri
Vanda 1993

SF

KOLUMN

Christina Gestrin

Kan vi acceptera oljeolyckorna?

över vilken beredskapen för oljekatastrofer var. Stora brister hade nämligen uppdragats då räddningsprocessen skulle komma i gång vid olyckstillfällena. Koordineringen och ansvarsfördelningen mellan myndigheterna hade visat sig vara under all kritik. Inom Nordiska rådet väcktes också intresset för ett miljösamarbete mellan Östersjöländerna. Vid denna tid muddrade man också de danska sunden så att de växande fartygen skulle kunna röra sig mellan världshaven och Östersjön. De stora frakterna innebar sedan i sig ett större riskmoment vid en eventuell olycka.

Många länder har sedan dess under årenas lopp bundit sig vid att följa vissa principer gällande Östersjöns skydd genom att underteckna konventioner och överenskommelser. På samma sätt har även de övriga haven skyddats genom diverse deklarationer och konventioner. I teorin ser miljöskyddet av världshaven ganska bra ut. Men i praktiken är situationen en annan.

En akut oljeolycka, ett fartygshaveri, har en chockartad effekt på naturen. Ta till exempel en sjöfågel. En tumnagelstor oljefläck är tillräckligt för att döda den. Fjäderskrudens isolerande verkan förstörs och fågeln fryser ihjäl. Oljan innehåller dessutom många giftiga ämnen, vissa sådana som anrikas i havsekosystemets "näringssvav" och drabbar i långa löpet de som befinner sig i näringssvavens topp - säl, havsörnar och människor, hårdast. Ett oljeutsläpp kan också förstöra bottenlivet då oljan sjunker till botten. Fiskar i området lider dels genom att deras lekplatser förstörs av oljan och dels genom att både oljan och de kemikalier som man använder vid oljebekämpningen, är skadliga. För yrkesfiskare är en oljeolycka alltid en katastrof. Som exempel kan nämnas en olycka utanför Bretagne för 15 år sedan, där stora mängder olja förstörde ett kustparti. Fortfarande syns spåren av oljan vid stranden och fisken har en bismak som på sina ställen fortfarande gör

den oätlig. 1500 yrkesfiskare fick söka sig till nya fiskeområden längre ut till havs och turistnäringen rasade samman. Forskarna räknar med att naturen om 10 år, dvs 25 år efter olyckan, borde vara återhämtad.

Den största oljekatastrofen som hittills drabbat Finland, inträffade år 1979. Då körde ett ryskt fartyg, Antonio Gramsci, på grund och ca 6000 ton olja flöt iland på Åland. Samma fartyg stötte ju igen på grund utanför Emsälö i Borgå lk och knappt 600 ton olja läckte ut i havet. Här uppe vid våra nordliga breddgrader är oljeutsläpp speciellt svåra eftersom havets självreningsförmåga är förhållandevis långsam på grund av den låga temperaturen. Östersjön hotas av många slags utsläpp och miljöfarlig verksamhet och oljeolyckorna hör till de mest uppmärksammade. Det frustrerande är att man trots det inte lyckats genomdriva tillräckligt stränga säkerhetsföreskrifter för att förhindra olycksituationer. Det typiska är att olyckorna sker i dåligt väder och of-

tast på vintern. Det här gör också att räddningsoperationerna, dvs insamlingen och putsandet av stränder blir speciellt svårt.

Miljökatastroferna sker så ofta nu för tiden att vi förblindats av dem. I de flesta fall brukar man ändå ta lärdom av en olycka och på det sättet försöker man förhindra en upprepning. Det märkvärdiga är att ingen tycks ta lärdom av de katastrofer som sker och skett. Det är skrämmande att märka att vi nästan accepterat olyckor av det här slaget. Den attityden är destruktiv för miljöskyddet i dess helhet.

Det som man nu borde koncentrera sig på är att förebygga olycksituationer, eftersom eftervärden har visat sig vara ganska ineffektiva. Vi borde helt enkelt inte gå med på att oljeolyckor tillåts ske. En självklar och enkel åtgärd skulle vara att bestämma att fartyg med farlig last inte tillåts gå ut hamn då väderet är stormigt och sikten dålig. Erfarenheten har ju visat att dålig väderlek varit den vanligaste orsaken till olyckstillbudet. Speciellt viktigt är detta vintertid då också olycksfrekvensen är störst. I Finland är idag endast Nestes tankers försedda med dubbel botten. Den tredje åtgärden gäller storleken av lasten som tankern fraktar. I dag rymmer 120 000 dödviktens fartyg in genom de danska sunden. Katastrofen skulle vara fullständig för Östersjön om en fullastad oljetanker av den storleken skulle haverera och slå läck. De stora fartygen är dessutom inte konstruerade för vår svårframkomliga skärgård. Navigationsproblemen i skärgården kan inte lösas genom att man spränger sönder öar, muddrar sund till oigenkännlighet och öppnar nya farleder i tidigare ostörda vatten.

Måtte det sunda förnuftet segra åtminstone denna gång. Det skulle betyda att vi hastiga tag skulle förbättra vårt eget oljeskydd med alla de nyss nämnda åtgärderna och utöver detta också delta i arbete att förbättra det internationella oljeskyddet. Hjälploshetens tidevarv måste få ett slut.

Christina Gestrin
är SU:s vice ordförande

Oljetankern Antonio Gramsci är välkänd i finländska vatten efter sina två grundstötningar med efterföljande förödande konsekvenser. Foto: Lehtikuva

Under de senaste månaderna har vi fått bevittna flera oljekatastrofer till havs. För jul körde en oljetanker på grund utanför Spaniens västkust och 10 000-tals liter olja sölade ner stränderna där. För en dryg månad sedan skedde följande oljekatastrof, denna gång utanför Shetlandsöarna. 84 000 ton olja rann ut i det kalla havet, i ett område med unik natur. Livsmiljön för otaliga fåglar, valar, uttrar och säl förstördes. Följande olycka skedde en vecka senare då en oljetanker körde på grund utanför Tallinn. I lasten fanns 1500 ton olja och ca 100 ton rann ut i havet. Denna gång undveks lyckligtvis en katastrof, men det var nära ögat. Den senaste oljetankerolyckan skedde för några veckor sedan utanför Sumatra i Indiska oceanen. Två tankfartyg kolliderade och båda fattade eld. Stora mängder olja rann ut under flera dagars tid och hotar nu den indiska kusten. Länderna i närheten - Malaysia, Indonesien och Indien har utfärdat alarmlägen och efterlyser ett internationellt möte för att förhindra oljeolyckor, medan miljöorganisationer är allmänt upprörda.

I slutet av 60-talet blev oljeskyddsfrågorna aktuella i Östersjön. Då skedde också de första allvarliga olyckorna i finska farvatten. Under åren 1969 och 1970 skedde fyra olyckor som berörde Finland. Allmänheten började oroa sig när olika delar av skärgården gång på gång klotades ned av olja, samtidigt som storleken på tankfartygen ständigt växte. I det här skedet började man se

Oroande språkdebatt

för mig var Sfp aldrig en självklarhet. Jag kunde inte identifiera mig med prototypen av finlandssvensken, som lite överlägset skämtade om finnarna och som försvarade sin inre renhet från yttre förfinskningsshot. För mig tedde sig den hetsiga finlandssvensken som motbjudande. Denna hets riktade sig ju mot min person, för i mig fanns inte mera finlandssvenskt än finskt. Jag solidariserade mig nog med minoriteten, då jag upplevde den vara svagare och behöva stöd, men hatade den för sin arrogans och självupptagenhet. Och jag trodde att Sfp var högborger för de finlandssvenskaste av finlandssvenskar.

Så småningom lärde jag mig känna sfp:are som inte hetsade och som inte upplevde sig

vara förmer, som jobbade "för en levande tvåspråkighet i Finland".

Detta med tvåspråkighet tilltalade mig, som ju hade denna dubbelidentitet inboende. Två språk i samma människa, i samma stad och i samma land utan konflikt - likvärdiga, det motsvarade min idé om vad Sfp kunde vara.

Under många år har jag försökt förklara känslan av att vara tvåspråkig finlandssvensk och att det inte kan vara samma sak som att vara "enspråkig" finlandssvensk men att det inte kan finnas endast en typ finlandssvenskar. Tvärtom, borde alla som av orsak eller annan upplever sig vara finlandssvenskar ha rätt att vara det. För det finns inte ett finlandssvenskt formulär: fyll i rutorna, om du kryssat för minst sju av tio är du Finlandssvensk.

På ett nordiskt seminarium diskuterade vi den nordiska identiteten och ifall något sådant överhuvudtaget existerar. Ingen deltagare definierade denna identitet på

samma sätt. Språket skapade en viktig gemenskap tyckte många, men den danska historikern hävdade att det endast är politikernas önskedröm detta med en gemensam nordisk identitet. Jag upplever att det finns en nordisk identitet även om den inte går att definiera helt klart, för att inte tala om att det inte går att hitta en gemensam definition. Det är fråga om känsla, om en högst irrationell känsla.

Lika är det med finlandssvenskheten. För det mesta är vi säkert olika varandra, men vi har känslan av att vara finlandssvenskar. Också jag har den, trots att jag är en tvåspråkig finlandssvensk. Jag har denna känsla endast så länge jag blir accepterad som tvåspråkig, endast om finlandssvenskarna inte känner sig så hotade av denna nya tvåspråkiga finlandssvensk att den inte utfrysas ur gemenskapen.

Vi hävdar alltid att vi är toleranta (läs: tolerantare än finnarna). Detta måste vi bevisa även i handling så att vi upp-

muntrar tvåspråkigheten hos de barn som föds med den, att vi hjälper dem att bevara och förkovra den och vara stolta över den. Det är enda sättet vi på riktigt kan arbeta för en levande tvåspråkighet i Finland, för att bevara två språk levande i Finland. Därför har SU:s språkdebatt oroat mig en aning. Jag har känt hetsen bakom orden, utfrysningen, behovet att hitta riktiga finlandssvenskar. Jag kunde inte förmå mig att dela ut SU:s kommunalvalsbroshyrer just pga av denna känsla. Kanske jag är överkänslig, men det är fråga om min språkliga och psykologiska identitet.

RI DAX
Eva Biaudet

Ett tungt ansvar

Då jag torde vara den äldsta levande tidigare ordföranden för Svensk Ungdom har jag ombetts att säga något om den tiden och om finlandssvenskarnas framtid.

SU:s tidskrift har ett synnerligen aktuellt namn, Svensk Framtid. Då SU nu fyller 50 år vill jag förena mig med alla som framför sina gratulationer och välgångsönskningar. SU har gjort mycket under sina 50 år och vi får vara tacksamma för att vi har ett dylikt aktivt organ för våra politiskt intresserade ungdomar. Också jag är tacksam för att det var SU:s lokalavdelning i Gamlakarleby som framförde mig som kandidat i valet 1950 och jag blev invald. Sedan fortsatte det till riksdagen och i olika regeringar och slutligen som generaldirektör i Statskontoret.

Idag är det många finlandssvenskar som frågar sig hur vår framtid ser ut. Ett bra svar på frågan är: Vi har ju SU och dess tidskrift Svensk Framtid. Många av våra nuvarande sfp-politiker har kommit fram genom SU. Tyvärr är klimatet mycket hårt i dag då det gäller de svensk-språkigas framtid i vårt fosterland. För en språklig minoritet gäller det att alltid vara uppe på vallarna och försvara den språkliga minoriteten och att hänvisa till det skydd som vår regeringsform och språklagen ger oss finlandssvenskar.

Språkundervisningen i våra skolor är ett typiskt exempel på majoritetens inställning till minoritetsspråket. Då man på officiellt håll vill göra gällande att undervisningen i svenska språket i de finska skolorna blir mycket bättre och mer omfattande om denna undervisning görs frivillig har man mycket svårt att förstå detta och det visar sig att man inte har rätt grepp om problemet. Man frågar sig vad som ligger bakom uttrycket "pakkoruotsi"? Uppkomsten av detta finurliga ord förklarar enligt min mening vad det är fråga om.

Man har svårt att förstå den kortsynthet och ofosterländska gärning

som en del finska uppvigglare framför, då de helt vill utdöma det svenska språket. Detta sker samtidigt som vi hela tiden försöker komma in i den europeiska gemenskapen.

Mot denna dystra bild faller ett tungt ansvar på SU och sfp för att bibehålla tvåspråkigheten i landet. Vi tror att de skall lyckas förfäkta det rätta och föra frågan till en rättvis och förständig lösning med hjälp av förståelsefulla och ansvarskännande kretsar på den finskspråkiga sidan.

Jag var ordförande för SU under åren 1953-57. Den tiden var det en märkbar tävlan mellan de liberala och de högersinnade kretsarna inom SU. Med ungdomens iver och entusiasm blev debatterna ofta livliga och tidvis t.o.m. häftiga. Trots detta kom vi dock alltid till samförstånd vid våra ställningstaganden.

Jag kan inte låta bli att berätta en episod från dagen då jag avgick som ordförande i SU. Detta skedde på SU:s årskongress i min dåvarande hemstad Gamlakarleby. Jag hade kommit från riksdagen med morgontåget och då jag kom hem var min hustru inte hemma. Jag förstod sammanhanget och att hon hade farit till BB. Jag måste i väg till SU:s mötesplats. Då jag höll öppnings-talet och påpekade nödvändigheten av förnyelse i all synnerhet som det är fråga om en ungdomsorganisations ordförande, föddes min son på BB ca 300 meter därifrån.

Leve Svensk Ungdom.

minister **Grels Teir**
var ordförande för Svensk Ungdom mellan åren 1953-57.

□ Utdrag från protokoll fört vid ungdomsstyrelsens konstituerande möte den 29 juni 1943. Olav Ahlbäck utsågs till första förbundsordförande.

PROTOKOLL, fört vid Ungdomsstyrelsens konstituerande möte i Svenska folkpartiets kansli den 29 juni 1943 kl. 15.30. Närvarande voro ledamöterna Ahlbäck, Backman, Ekman, Snellman och Ström. Som mötets ordförande fungerade magister Ahlbäck med undertecknad vid protokollet.

§ 1.

Magister Ekman redogjorde för centralstyrelsens initiativ om tillsättandet av en särskild ungdomsstyrelse för partiets planerade ungdomsverksamhet samt förklarade mötet öppnat.

Diskussion kring kommittéföreläggelsen, riktad till centralstyrelsen, vilket anger riktlinjerna för ungdomsstyrelsens blivande verksamhet.

En social beställning

Under åren strax före andra världskrigets utbrott hade man i tidningspressen, inom ungdomsorganisationer och lokala partiinstanser diskuterat den svenska ungdomens förhållande till svenskhetens arbetet och politiken. Resultatet av denna diskussion blev att Svenska folkpartiet gav ekonomiskt understöd åt ungdomsförbunden för anordnande av föreläsningar och kurser i samhällsfrågor. Då kriget bröt ut överskuggades ungdomsfrågan av allvarigare problem.

Allt medan fortsättningskriget pågick började man inom Svenska folkpartiet oroa sig över den svenska ungdomens förhållanden till partiet. Partiet var, särskilt i många lokalavdelningar i stort behov av nya krafter. Under partidagen 1942 diskuterades vad som kunde göras för att trygga återväxten inom partiet. Särskilt måste man sträva efter att återuppväcka känslan för svenskhetens arbetet hos dem som återvände från fronten eftersom dessa under krigsåren hade haft hela landets bästa i tankarna och kanske många ansåg svenskheten vara mindre viktig. Svenskheten överskuggades av fosterländskheten. Agronom **Werner Korsbäck** pekade på behovet av att få med den akademiska ungdomen. Endel ansåg också att skolundervisningen i samhällskunskap var på så låg nivå att det fanns en djup okunnighet bland ungdomen om hur samhället fungerade.

Diskussionen fördes vidare under centralstyrelsemötet den 1 december 1942. Kanslisekreterare **Kaj Snellman** framkastade tanken på att partiet självt borde skapa en ungdomsrörelse. Flere styrelsemedlemmar ansåg det viktigt att dels kontakta vapenbrödrarörelsen, dels ordna diskussionstillfällen med representanter för bl.a. studentnationerna och skolungdomsförbundet. Mötet tillsatte en kommitté för att utröna ungdomsfrågan.

Det planerade diskussionsmötet hölls den 20 januari 1943. Här föreslogs bl.a. anordnandet av kurser i samhällskunskap för svenska ungdomar. Många av styrelsemedlemmarna ställde sig mera optimistiskt till möj-

ligheterna att få med ungdomar i partiarbetet än vad man gjort under partidagen. Man påpekade ändå att det på endel håll fanns den underliga uppfattningen att politik var något otrevligt och nästan vanhedrande som man helst borde undvika. Kommittén som fått i uppdrag att lägga fram idéer i frågan lade fram tre olika möjligheter för att närmare ansluta ungdomen till partiet. För det första kunde den kulturella ungdomsrörelsen anslutas till partiet. Detta kunde ha lett till konflikter mellan folkpartiet och socialdemokraterna, och dessutom gjorde rörelsen ett viktigt svenskhetsarbete i sig. För det andra kunde en ny politisk ungdomsarbetsgrupp grundas. Mot denna tanke talade att det kunde uppstå konkurrens mellan den kulturella och den politiska rörelsen genom att det inte skulle finnas tillräckliga krafter för så många föreningar. Enligt kommittén var det sista alternativet det bästa. Genom att anordna politiska ledarkurser skulle man utbilda en svensk elit som sedan skulle sprida intresse för svenska frågor inom olika föreningar. För detta tredje alternativ bestämde sig centralstyrelsen. För att leda kursverksamheten tillsattes den 20 maj 1943 en ungdomsstyrelse. Till ordförande utsågs fil.mag. **Olav Ahlbäck**, vice ordförande redaktör **Holger Ström**, sekreterare och kassaförvaltare kanslisekreterare **Kaj Snellman**. Övriga medlemmar var fil.mag. **Henrik Antell**, fil.mag. **Henry Backman**, fil.mag. **Karl Ekman** och fil.mag. **Brita Y. Gustafson**.

Ungdomsstyrelsen skulle också fungera som beredningsutskott för

centralstyrelsen i alla frågor som berörde den svenska ungdomen, och dessutom bidra styrelsen i den ungdomsorganisation som skulle bildas av dem som genomgått kurserna. Trots att man gått in för det tredje alternativet i kommitténs förslag, hade man redan nu gått in för tanken på att bygga upp en ungdomsorganisation genom dessa ledarkurser.

Den första politiska ungdomskursen hölls i ansluta ing till Svenska föreläsningssbyråns studiecirkelledarskurs på Nylands Nation den 11-14 november 1943. I kursen deltog ungefär 50 personer, vilka representerade alla svenska bosättningsområden. Till programmet hörde bl.a. riksdagens arbetssätt, vår statsförfattning, sfp:s program, partierna och tidningspressen, samt Finland och ett förenat Norden. Bland föreläsarna märktes partiordförande **Ernst von Born**, folktingsfullmäktiges ordförande **Kurt Antell** och professor **Rolf Lagerborg**. Tidningspressen refererade kursen i positiva ordalag. Hbl påpekade att det feminima inslaget på kursen av lätt insedda skäl var påfallande starkt. På kursens avslutningsdag fattades beslutet om att grunda en ungdomsorganisation inom sfp och samtliga kursdeltagare blev medlemmar. Ungdomsstyrelsen fungerade som interimsstyrelse fram till det första årsmötet i samband med partidagen 1944. Vid detta skulle styrelsen lägga fram förslag till namn och stadgar för organisationen. Ungdomsstyrelsen planerade att anordna en politisk kurs i Helsingfors speciellt för studenter i mars, men p.g.a. upprepade bombardemang av staden måste denna uppskjutas.

Ett av styrelsens första uppdrag var att utreda vapenbrödernas förhållande till sfp och svenskhetsarbetet. Holger Ström tillställde partiet en omfattande utredning i frågan. I denna uppmanade han partiet att t.ex. hålla föredrag i de olika vapenbrödrareningarna om partiets arbete och språkfrågan. Vapenbröder borde även väljas i partiets lokalavdelningar. Partiets centralstyrelse antog dessa rekommendationer i september 1943.

□ Svensk Ungdoms politiska ungdomskurs besöker riksdagen den 3 februari 1945.

• fortsättning från sid. 4

Redan i detta skede knöt ungdomsstyrelsen kontakter med motsvarande organisationer i Sverige. Den inbjöds till det nordiska ungdomstinget i Vadstena i augusti 1943 och representerades av Kaj Snellman. Styrelsen förmedlade även program till Svenska dagens fester vid de svenska trupperförbanden. Partiet gav styrelsen ekonomiskt stöd på 50 000 mk.

Interimstyrelsen utformade stadgarna för de nya organisationerna. Stadgarna utarbetades i enlighet med partiets program från 1937. Enligt stadgarna var medlemsskap öppet för alla finlandssvenska ungdomar över 15 år. Det var ändå obligatoriskt att genomgå en politisk grundkurs innan man blev medlem. Stadgarna betonade fosterländskhet, demokrati och vår nordiska tillhörighet. Förutom arbetet för svenskheten skulle orga-

nisationen verka för en utjämning av sociala motsättningar, allmän höjning av levnadsstandarden och bedriva en framstegsvänlig socialpolitik.

Organisationens verksamhet skulle sträva efter att skapa en gemenskapskänsla mellan ungdomen på landsbygden och i städerna. Kursverksamheten skulle förläggas till regionerna och nå allt vidare kretsar.

Vid det första årsmötet i Gamla-karleby 1944 antogs stadgarna och namnet "Svensk Ungdom - Svenska folkpartiets ungdomsorganisation". Andra namnförslag för organisationen var Folkpartiets Unga, Svenska Ringen, Svenska Finland och Ung-svensk Lösen. Man beslöt även att låta utföra ett medlemsmärke, fyra gyllene ringar på rött botten representerande samverkan mellan de fyra svenska landskapen.

Lena Karhu

□ Sfp:s kanslisekreterare Kaj Snellman var en av nyckelfigurerna då Svensk Ungdom skulle grundas.

□ Hbl rapporterar från en av de politiska grundkurser som föregick förbundets grundande.

Svensk politisk organisation för ungdom bildas.

Beslutet fattades vid ungdomsledarkursens avslutning i går.

Vid en gemensam lunch i Ryska hov-värdningen avslutades i går den fyrdagars ungdomsledarkurs, som hade anordnats i Helsingfors av Svenska folkpartiets ungdomsstyrelse. Vid lunchen närvarade professor Ragnat Furuhjelm, dr Erik Hornborg, skuldrade John Osterholm, professor Erik af Hållström, kommunalrådet Levi Jern m. fl. inbjudna gäster. Professor Rolf Lagerberg höll ett släkt-hall föredrag om Finland och ett föredrag Nordens, som utmynnade i en kraftfull mening till ungdomen, att aldrig svika vårt västerländska rättssyn och våra nordiska frihetsideal.

Både professor Furuhjelm och doktor Hornborg uttalade den äldre generationens glädje över det bevis på den svenska ungdomens ansvarskänsla och politiska vaktsamhet, som den lyckligt genomförda politiska kursen och den nybildade ungdomsorganisationen löst Svenska folkpartiet bevisade. Gästerna hälsade välkomna av ungdomsstyrelsens ordförande, magister Olav Ahlback, och kursledarens tack framfördes av pastor Folke Nyberg från Vasa.

Kort före den gemensamma lunchen hade kursens deltagare under ett möte i partiets kansli beslutat bilda en till Svenska folkpartiet ansluten ungdomsorganisation. Den av partiets centralstyrelse tillsatta ungdomsstyrelsen ut-såg ett till vidare fungera såsom ungdomsorganisationens styrelse och till uppgifter stadgar, arbetsordning och verksamhetsplan att föreläggas organisationens årsmöte, vilket skall föregå under våren 1944. I arbetet med stadgarna deltog flera styrelsemedlemmar och fyra representanter för de svenska landskapen deltog. Därtill utvaldes direktör Herman Hagström, Karleby, redaktör Tuomas Lindqvist, Vasa, magister Elmer Althaus, Kimito och herr Erik Lundqvist, Mariehamn. Samtliga närvarande anslöt sig såsom medlemmar i den nya ungdomsorganisationen.

De avslutade kurserna, som hade samlat vid femtiotal deltagare, vilka representerade alla de svenska beaktningsskärnings och landskapskretsarna ha haft ett alltigenom lyckat förlopp. Genom en serie föreläsningar fögo kursdeltagarna en vidgad kännedom om vårt samhälles uppbyggnad, om de svenska frägnerna och om Svenska folkpartiets verksamhet och program. Kursens värdade föreläsare av att bland föreläsarna kunde räknas flera av den svenska politikens ledare, bland dem partiets ordförande, friherre Ernst von Born, folktingsfullmäktiges ordförande, magister Kurt Ansell, riksdagsman Levi Jern, Henrik Kullberg och John Osterholm samt ordföranden i Svenska folkpartiet i Helsingfors, professor Erik af Hållström. I den mån tiden medgav anordnades även exkursioner för kursen. Bl. a. besöktes riksdagshuset, Finlands rundradio och Huvudstadens officiella och tack vare tillgänglighet av Svenska teaterns direktör blev kursdeltagarna också i tillfälle att åse en föreställning av Den heliga lågen.

Varför bör vi helga vilodagen?

■ I Svensk Ungdoms program som godkändes på kongressen i fjol står det att SU bör verka för att bryta ned den förmyndarmentalitet som präglar det finländska samhället. Bland annat bör det vara arbetsgivarnas och arbetstagarernas ensak hurudana kontrakt de gör upp beträffande arbetstider. Finlands anseende lider av att vi har gammalmodiga och trångsynta paragrafer i lagstiftningen som begränsar de aktiviteter som kan försiggå under veckosluten. Butikerna borde få hålla öppet när folk vill handla och var och en bör få ägna sig åt det som roar henne under fritiden i stället för att tvingas anpassa sig till förelagade uppfattningar om vad som lämpar sig att företa sig på bestämda dagar.

Det här kan uppfattas som det sunda förnufts föreskrifter för liberalt sinnade toleranta människor

av idag. Är frågeställningen så enkel? Sällan är någonting helt enkelt i politiken. Personligen anser jag att ställningstagandet för att bryta ned förmyndarstaten är något av det värsta som Svensk Ungdom lyckats prestera. Man kan nämligen vara liberal på många olika sätt. Ett sätt är att rekommendera djungelns lag (eller ha tilltro till den osynliga handelns harmoniserande verkan) och skrota allt som heter sedvänjor och konvention som fördomar. Det kan nämligen tänkas (vilket undersökningar har visat!) att affärsanställda inte vill arbeta sent på kvällarna och på helgdagar. Naturligtvis kan individen alltid välja fritt - om man tror på den fria viljan. De riktigt gammaldags "liberala" ansåg att valet är fritt även i en situation där man blir tillfrågad: "Pengarna eller livet"? Men ibland tvingas man de facto att arbeta på

villkor som man inte frivilligt skulle skiva under. En annan poäng är att den enskilda sysselsätter sig med under fritiden inte alltid entydigt är hennes egen sak. Åtminstone indirekt berörs alltid grannarna - i högre eller lägre grad. Så även om någon ordnar rockkonsert på allhelgonadagen. Att sätta ut skillnaden mellan vardag och vilodag, att ägna sig åt så profana ting som ren kommers under helgerna, det strider öppet mot Bibelns bud.

Det finns andra argument mot söndagsöppet än de som vädjar till traditionen. När öppethållningstiderna skulle liberaliseras i Danmark, intervjuades svenska familjer, som intygade att söndagsutflykter till köpcentra är viktiga familjenöjen, några av de få situationer då hela familjen samlas och gör någonting tillsammans. Jag tycker att det här är

en larmsignal som tyder på att någonting gått snett i det moderna samhället, snarare än något vi bör acceptera som nutidsmänniskans livsstil och anpassa oss efter. I stället för att få all sin tillfredsställelse ur kommersiella aktiviteter borde vi vänja oss vid enkla nöjen som idkas under sådana former att de samtidigt ger oss tid för våra medmänniskor. Denna tanke är så accepterad att uttrycket av den ter sig som en kliché. Men hur kan vi förverkliga idealen? Jo, genom att motverka alla de tendenser som leder

till en ökad kommersialisering av samhället. I stället för att förlänga butikernas öppethållningstider bör vi förlänga bibliotekens. I stället för att släppa lös all fritidsindustri under helgdagarna och förklara att allt som människor önskar sig också är önskvärd, bör vi ta vara på traditionella värden och inte bara ge materiell tillfredsställelse.

Jarre Parkatti

Mer SU-debatt på sid. 11.

Att vara arbetslös är för jävligt. Att vara arbetslös i Hangö är måhända ännu värre

De arbetslösas helvete i Hangö

"Vi har ju hav på tre sidor om oss. Vi är ganska isolerade här i Hangö. Att bo i Hangö och arbeta i till exempel Lojo är nog mycket svårt, konstaterar byrådirektör Anita Valmiala på Hangö Arbetskraftsbyrå.

Jag träffade Anita Valmiala den 22 januari och då fanns det tre lediga arbetsplatser i Hangö. Siffrorna för arbetslösa arbetssökande i Hangö var den 31 december 830 personer. Av dessa 830 var 235 under 25 år och 90 av dem under 20 år. Det ser dåligt ut för unga arbetslösa i Hangö, men ändå är situationen bättre i Hangö än i övriga Västnyland. Den värsta depressionen på arbetsmarknaden är egentligen över för Hangös del; den inträffade år 1987 då Kone Oy stängde i Hangö. Då fick 200 personer gå.

På grund av detta satte vi i Hangö 1990 i gång med det så kallade Hangö-projektet. Inblandade i det projektet var Hangö stad, handels- och industriministeriet, länsstyrelsen, arbetskraftsförvaltningen och fackföreningar med flera. Projektet avslutades efter ungefär ett år, berättar Anita Valmiala.

Syftet med projektet var att hitta skolningsplatser och nya arbetsplatser, samt att sätta i gång småföretagsverksamhet.

Många av de 200 som blev uppsagda från Kone Oy fick på det sättet ett nytt arbete, men en del av dem flyttade också bort från Hangö, minns Anita Valmiala.

Försöker uppmuntra till studier

För arbetslösa ungdomar i Hangö i dag försöker man förutom att förstås hitta nya arbeten, också ordna kurser för dem och uppmuntra dem att börja studera igen. Innan årsskiftet fanns den så kallade sysselsättningslagen, som garanterade långtidsarbetslösa ett arbete på ett halvt år inom kommunen. Till dem som hoppats på en sådan chans hör Siv "Siffe" Åberg. Siffe, som är 22 år gammal, bor i Lappvik. Lappvik ligger ungefär mitt emellan Ekenäs och Hangö, men är en del av Hangö.

Den sista januari har jag varit sex månader arbetslös. Att det beslöt att sysselsättningslagen skulle tas bort gör mig speciellt arg, när jag tänker på att jag var så nära gränsen att bli sysselsatt inom Hangö stad. Jag skulle ha fått börja jobba från och med första februari, berättar Siffe uppgivet.

Beslutsfattarna i Finland gör henne arg.

— Det pratades så mycket om att i

□ Krister Lundell har varit arbetslös sedan förra hösten. Liksom så många andra, känner han sig frustrerad över att inte ha något att göra, men just nu fyller han tiden med att läsa till inträdesprov vid Hanken i Helsingfors och Åbo Akademi. — Om jag inte hade några planer för framtiden, så skulle jag nog bli knäckt psykiskt, säger han.

stället för sysselsättningslagen, skulle det ordnas studieplatser åt oss arbetslösa. Men aldrig att man skulle höra i nyheterna eller läsa i tidningarna att det nu finns 10 000 nya studieplatser. Jag skulle vilja veta vart pengarna, som de tänkte använda till utbildningsmöjligheter, far, säger Siffe bitert.

Ekonomiskt säger hon att hon klarar sig, men visst är det knapert. Siffe har ett studielån, hon är utbildad till artesa, som hon just har börjat betala bort. Hon har en hyra på 1 100 mark att fundera på och hon har små skulder "hit och dit". Rent konkret får hon ungefär 2 900 mark i handen i månaden och efter att hon har betalat bort hyran och räntor och rater på studielånet blir det kvar mellan 800 och 1 000 mark att leva på.

— Visst, jag skulle klara mig helt bra om jag bara handlade mat och sen satt hemma. Men mina sociala kontakter är viktiga för mig. Jag måste få komma bort från Lappvik och träffa andra människor ibland. Jag måste få röra på mig, konstaterar Siffe.

I grund och botten en optimist

Siffe är alltså inte den som sitter hemma och rullar tummarna och tycker synd om sig själv. Hon är i grund och botten en optimist. När jag ringer upp henne sitter hon som bäst och fyller i ansökningsblanketter till Sjömansskolan i Mariehamn.

Jag kom inte in på arbetskraftsbyråns ADB-kurs i Karis. Antagligen är jag för ung och saknar tidigare erfarenheter inom det området. Jag vill studera, så därför söker jag nu till Sjömansskolan. Jag har tänkt gå deras grundlinje för hotell- och restaurangbranschen och sedan söka in till Hotell- och restaurangskolan i Esbo. Då jag utbildade mig till artesa, såg jag det mera som en hobby. Jag spanner axlarna allt för mycket då jag sitter vid symaskinen. Skulle jag jobba med det på heltid så skulle jag nog bli sjukpensionerad

□ Arbetsituationen är inte den bästa för unga i Hangö, men ändå något bättre än situationen i Västnyland överlag, säger Anita Valmiala.

efter fem år, tror Siffe.

Då Siffe blev arbetslös hade hon arbetat exakt ett år och elva månader på Korpivaara Oy i Hangö med att flytta bilar. Då hon åker ner till Hangö till sin förra arbetsplats för att hälsa på arbetskompisarna, så är alla oroade för henne och tycker synd om henne och pratar om att försöka hjälpa henne.

Jag tycker inte om att de tycker synd om mig, eftersom jag inte tycker synd om mig själv. Jag är bara en av 500 000 andra i Finland. Men visst skulle det vara skönt med ett jobb. Alla ungdomar borde få prova på något jobb. Många vänjer sig så fort vid att lyfta gratis pengar och trivs med det. Det gör inte jag. Det är litet för lätta pengar. Jag skulle nog kunna tänka mig att arbeta med något, för att fylla mina dagar, för de här pengarna, berättar Siffe.

De dagar då hon inte behöver stiga upp tidigt på morgonen vill Siffe helst glömma. Hon blir glad så fort hon får en orsak att stiga upp tidigt och hon tillägger skämtsamt att hon försöker stiga upp med rätt fot.

Jag fyller mina dagar med att springa på kaffe hos mina kompisar (många av dem är mammalediga), går ut och gå, gör tjänster åt andra till städerna när jag har bil. Eller också sitter jag hemma, men det tycker jag

inte om, upprepar Siffe.

Arbetslös efter armén

Gemensamt med Siffe har Krister "Kride" Lundell att han också är arbetslös och bor i Lappvik. Kride blev student våren 1991 och sökte därefter genast jobb på Rautaruukki i Lappvik. Han fick jobb som packare; han packade rör från linjeproduktionen. De gjorde upp ett arbetsavtal, som upphörde då Kride ryckte in i armén i mars 1992.

Då jag blev civil i november i fjol sökte jag på nytt jobb på Rautaruukki, men fick inget. Inga andra jobb har heller dykt upp, konstaterar Kride och erkänner att han tycker att tiden som arbetslös är onödigt. Det finns så mycket han skulle vilja göra.

Kride fyller sina dagar med att löpträna, han var tidigare en mycket lovande löpare, och med att läsa, spela gitarr och lyfta tyngder på ett gym i Ekenäs.

I första hand tränar jag för att ha en sysselsättning, i andra hand för konditionens skull och i sista hand för att återuppta tävlandet. Jag tränar enligt egna program, men formen är nog inte riktigt lika bra som då jag

tävlade. Helst skulle jag förstås ha ett jobb, säger Kride.

Han läser alltså mycket, allt från romaner till dagstidningarna.

Jag har till och med blivit smått intresserad av politik, genom att jag läser dagstidningarna mycket noga. Speciellt intresserar EG-debatten, tvångssvenskan och presidentvalet 1994 mig. Och så är jag måttligt intresserad av miljöfrågor. Någon miljöfantast blir jag nog aldrig, jag värnar om miljön men är ingen fantast, säger Kride.

En annan sak som fyller hans dagar är läsandet inför sommarens inträdesprov till Hanken i Helsingfors och inträdesprov för matematik- eller ekonomistudier vid Åbo Akademi.

Jag mår bra nu när jag har studier i sikte. Jag kommer inte i från att det är bortkastad tid att gå arbetslös. Hade jag inga planer för framtiden, så skulle jag nog knäcka mig psykiskt. Med 95 procents säkerhet börjar jag studera i höst, berättar Kride leende.

"Jag får nog ett jobb"

Krides närmaste kompis har ett deltidsjobb på en matvaruaffär i Ekenäs, så då han är ledig träffas de ibland för en joggingtur eller ett spel vid datorn. Kride är, liksom Siffe, en optimist. Han är övertygad om att då han har studerat färdigt om fem till sex år så får nog också han ett jobb.

Jag tror nog vi är på väg uppåt igen om ett par, tre år. Men till samma nivå som vi hade på det glada 80-talet tror jag inte vi når. Men det är inte heller nödvändigt - folk levde i överflöd. Jag tror att det går lika vid nästa depression, om det blir någon nästa depression. Överflöd, lånade pengar och annat onödigt. Människan lär sig aldrig av sin historia och sina misstag, slår Kride fast.

Kride är också besviken på politikererna. Han tycker att de gör allting värre genom sina interna strider.

Men inte vet jag vad de borde göra i stället för det de gör nu. När de inte vet, så hur ska jag kunna veta? Men jag anser ändå att de först av allt borde ta itu med arbetslösheten och skapa extra utbildnings- och praktikplatser, säger Kride.

Kride får 116 mark om dagen, minus 20 procent i skatt, i arbetslöshetspenning. Han anser att han klarar sig bra på de här pengarna.

Så länge jag får bo hemma får jag till och med litet över. De som har sin äkta hälft eller sambo på jobb får ju ännu mindre. Kanske det är fel att säga så, men jag skulle till och med klara mig med mindre pengar än jag får. Jag har nu råd att fara ut på krog varannan vecka, och det är ju inte helt nödvändigt. Samtidigt är det ju viktigt att komma bort hemifrån och träffa nya människor, anser Kride.

Text&Foto:
Johanna Lemström

SVENSK UNGDOMS ARBETSGRUPPER

•SU:s förbundsstyrelse har listat upp några av de viktigaste arbetsområdena. Personerna nedan är inte de enda som jobbar med dessa frågor, utan de kan lämpligen ses som dragare och resultatansvariga för vad som internt kallas för SU:s ministerier. Om Du vill vara med och jobba inom ett speciellt område, är Du välkommen att delta. Ring centralkansliet eller din ombudsman. Adresser och telefonnummer finner du på sid. 2.

SVENSK UNGDOM

•miljö

Björn Grönholm

•kultur

Marcus Hagström

•undervisning

Stefan Wallin

•sociala frågor

Rune Glasberg

•Information o.
kommunikation

Kim Malmberg

•landsbygd o.
lantbruk

Jan-Erik Boström

•inrikes (kom-
munalförvaltn.)

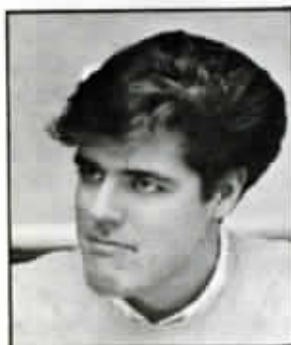
Robert Helin

•finlands-
svenska frågor

Rurik Holmberg

•utrikes

Johan Häggman

•ungdoms-
frågor

Annika Lindman

•filosofiska
utskottet
Björn Grönholm/
Marcus Hagström

•Redaktions-
rådet/SF
Stefan Wallin

•kongress-
utskottet

Christina Gestrin

SVENSK SU UNGDOM

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande:

Rikard Korkman
Gräsviksgatan 14
90-693 1896
eller
Lill-Nägels
02420Jorvas
90-298 1509

Vice ordföranden:

Christina Gestrin
Villagatan 27 A 27
00150 Helsingfors
90-655 452

Rurik Holmberg
Sirkkalagatan 36 D 80
20700 Åbo
921-335 049

Ordinarie medlemmar:

Stefan Wallin
Tavastgatan 3 a A 9
20500 Åbo
921-516 658 alt. 961-173 450

Jan-Erik Boström
Karvsor
66710 Kaitsor
961-383 5535

Rune Glasberg
Studentbyn 64 A 9
20510 Åbo
921-373 989 el. 961-359 1923

Marcus Hagström
Georgsgatan 25 A 2
00100 Helsingfors
90-604 809

Mikael Lampén
Skidbacksvägen 14 A 24
00810 Helsingfors
90-7011 143 (tjänst)

Björn Grönholm
Stålarmsvägen 1 C 97
20810 Åbo
921-359 059

Lilian Andergård
Poppelvägen 10
20 720 Åbo
921-360 389

Annika Lindman
Västerlånggatan 24 A 7
20 100 Åbo
921-323 309

Mikaela Ingo
Stenhagsvägen 5 F 81
00310 Helsingfors
90-577 764

Jan Nyberg
Sjökortsgränd 5
00960 Helsingfors
90-315 913

Suppleanter:

Johan Häggman
Lilla Tavastgatan 9 C 75
20500 Åbo
921-333 098

Örn Witting
Nygatan 12
66600 Vörå
961-383 6212

Agneta Åstrand
65100 Vasa
921-321 298

Mats Brandt
Perkas
67100 Karleby
968-82291 182

Marcus Pietikäinen
Mankbyvägen 5
02780 Esbo
90-811 029

Tom Lindholm
Torngatan 6, bst 1
10600 Ekenäs
911-711 254

Pamela Westerlund
PBB i Kurböle 52
06100 Borgå
915-431 164

Barbro Gustafsson
Västerlånggatan 16 a B 34
20100 Åbo
921-319 264

Rabbe Sittnikow
Melkögatan 8 B 34
00210 Helsingfors
90-692 5766

Helena Wagner
Mechelingsgatan 4 B 38
00100 Helsingfors
90-449 180

Arbetsutskottet

Ordförande:

Rurik Holmberg

Rikard Korkman

Rune Glasberg

Marcus Hagström
Georgsgatan 25 A 2
00100 Helsingfors
90-604 809

Björn Teir

Christina Gestrin

Finansutskottet

Ordförande:

Christina Nissas-Arhipainen

Organisationsutskottet

Ordförande:

Anki Lönnqvist

Internationella utskottet

Ordförande:

Johan Häggman

Spekulationerna tar fart VEM STÄLLER UPP FÖR ÅTERVAL I DEN NYA FÖRBUNDSSTYRELSEN?

SF har gjort ett svep bland de ordinarie förbundsstyrelsemedlemmarna för att få klarhet i deras intresse eller ointresse för återval i den förbundsstyrelse som skall väljas på kongressen i Åbo i april. Följande personer har svarat på följande sätt:

Förbundsordförande Rikard Korkman, Kyrklätt: Inte ja, men inte nej heller. Han utlovar klart svar tills nästa nummer av SF.

Första vice ordförande Christina Gestrin, Helsingfors: Ja, vill gärna fortsätta som vice ordförande.

Andra vice ordförande Rurik Holmberg, Kotka: Nej, inte ens för förbundsstyrelsen. Vill varva ned.

Lilian Andergård, Liljendal: Ja, antagligen intresserad av att fortsätta.

Jan-Erik Boström, Vörå: Ja

Rune Glasberg, Korsholm/Åbo: Har inte bestämt mig ännu.

Björn Grönholm, Ingå: Ställer troligen upp.

Marcus Hagström, Österbotten/Helsingfors: Kandiderar för förbundsordförandeposten, men inget annat.

Mikael Lampén, Kyrklätt: Nej.

Annika Lindman, Pargas: Ja, det lutar ditåt.

Jan Nyberg, Helsingfors: Nej.

Mikaela Ingo, Helsingfors: "Nej, nu får det vara slut".

Stefan Wallin, Vasa/Åbo: Vet inte ännu.

□ Marcus Hagström kandiderar om förbundsordförandeposten, men är inte intresserad av återval till förbundsstyrelsen.

□ Lilian Andergård har ombetts ställa upp som vice ordförandekandidat, men har inte bestämt sig ännu.

VILL DU?

Är du intresserad av att ställa upp för den nya förbundsstyrelsen? I så fall, meddela din kretsordförande snarast möjligt eller skriv ett kort inlägg till Svensk Framtid. Det får gärna finnas fler kandidater än det finns förtroendeposter.

Rikard Korkman om SU:s ordförandeval

INGEN ÄR OERSÄTTLIG

■ SU:s förbundsordförande Rikard Korkman har inte ännu bestämt om han ställer upp för återval vid jubileumskongressen i Åbo, eller inte. Han medger att

hans svar är luddigt, men finner det samtidigt svårt att besvara frågan med ett klart ja eller nej.

— Åtminstone säger jag inte nej i det här skedet. Det är alldeles klart att

jag inte är oersättlig, men samtidigt känns det som om vi nu befinner oss i ett brytningsskede. SU:s ekonomi är dålig och vi befinner oss mitt i en organisatorisk utveckling. Därför skulle jag vilja vara med och säkerställa de mål som vi har uppställt.

Det som får Rikard att tveka är dels det faktum att han vid kongressen i april har suttit två perioder. Det har varit kutym (även om det inte är en regel) att förbundsordförande byts ut vart annat år. I så fall vore turen nu kommen för ett maktskifte. Den andra tungt vägande orsaken för Rikards tvivel är att han gärna skulle vilja få sina studier fullföljda, vilket inte är särskilt lätt med det hektiska arbetstempo som präglar förbundsordförandens arbete.

— Det är alldeles klart att jag själv får dåligt samvete när jag tänker på att mina studier förhålls, säger han.

Rikard lovar ett klart besked till nästa nummer av Svensk Framtid, och vill samtidigt poängtera att hans tvekan inte borde få inverka på intresset för ordförandeposten.

— Jag vill att alla som känner för att ställa upp, verkligen gör det, helt oavsett vad jag gör. Valberedningsutskottets ansvar är viktigt i det här avseendet. Jag vill gärna ha fart på spekulationerna - och som sagt, ingen är oersättlig.

Ki.M

STORMKURS

på Kirjais 9-10.1.

Kommunalpolitiken är möjligheternas konst

Ärlighet och idériedom är en stor resurs i kommunalpolitiken. Detta konstaterades av de två kommunalpolitiker som gästade SU:s stormkurs på Kirjais.

Fia Isaksson blev i höstens kommunalval invald i Pargas kommunfullmäktige för andra gången. Hon kommer också att fungera som sfgruppens ordförande i fullmäktige. Hon betonar vikten av ärlighet mot kommuninvånarna och mot sig själv.

— Det är viktigt att komma i håg att man inte får sälja sin själ. Det kan vara vårt i bland att vara med och fatta beslut som man kanske inte själv tycker om. Man kan också riskera att bli impopulär bland folket om man fattar beslut som man vet att kan vara känsliga. Men man måste ändå våga fatta de beslut som trots att de känns svåra, också känns som riktiga.

Enligt Fia ligger SU-arnas stora styrka i den gedigna utbildning som

de får genom åren.

— Mycket få sf-are har blivit skolade och har aldrig tvingats tänka på konsekvenserna av sina beslut. Så SU-arna har en trumf på hand om de vill fortsätta inom politiken, men som sagt, det kräver eftertanke och att man försöker vara ärlig mot sig själv hela tiden.

Den andra fullmäktigemedlemmen Anders Laurén, som också är fullmäktigeordförande i sin hemkommun Dragsfjärd, talade om kommunalpolitiken som möjligheternas konst.

— SU-arna är framtidsombudsmän, de som kan och bör komma med något nytt i kommunalpolitiken. Det gäller att få slut på den alternativlösa politiken i kommunerna och därför kan SU-arna komma med egna initiativ. Säkert får ni på käften i bland, men i det långa loppet har ni inget att förlora.

Ki.M

LÅNG VÄG ATT GÅ I EKONOMIN

— Tiden för nya, positiva idéer är inte den bästa. Det finns cementerade strukturer som inte är så lätta att rucka på, framför allt nu. Jag kan inte heller ge någon speciellt rosig bild av den offentliga verksamheten i dagens läge.

Under 80-talet upplevde vi den starkaste och längsta ekonomiska tillväxten under vårt lands historia. "Nordens Japan" var inte bara en bubbla. Men lika spektakulärsom tillväxten var, blev nedgången. Det är i och för sig ganska naturligt att motreaktionen blir stark, säger Max Arhippainen.

Trenden har nu vänt till det positiva, men Arhippainen betonar att vägen upp ur klyftan är mycket lång. Men varför då denna situation, där vi går från ytterlighet till ytterlighet?

— Vi drabbades av flere omständigheter. Dels var det östhandeln, dels skogsindustrin. Dessutom drabbades många andra västeuropeiska länder av likande ekonomiska problem. Ytterligare kan man väl nog säga att vår kris till en del beror på direkt inkompetens och dålig skötsel av ekonomin. Det vore alltför lätt att uteslu-

tande skylla på yttre omständigheter.

Bortsett från tidsperspektivet, skiljer nationalekonomin som sådan sig inte så mycket från den ekonomi som bedrivs inom familjerna, säger Arhippainen.

För staten Finland är ett av de stora problemen just nu att exporten utgör bara en femtedel av den totala ekonomin för tillfället. Statens utgifter och inkomster gick jämnt ut ända tills 1992, då utgifterna sköt i taket, medan inkomsterna samtidigt minskade. Arhippainen nämner i sammanhanget nationalekonomen Keynes, vars modell om en utjämnande ekonomisk politik vore av nöden just nu.

— Men det är svårt att genomföra, dvs att alltid hålla balans mellan utgifter och inkomster.

Max Arhippainen hälsning till de närvarande SU-arna var att de skulle försöka ta lärdom av de misstag som gjorts i ekonomin och politiken.

— För SU som en ungdomsorganisation, är det just dessa frågor som bör ställas, dvs hur man skall kunna undvika samma misstag i framtiden.

Ki.M

Bo Stenström på Kirjaisseminarium:

Dags definiera finlandssvensk framtidsstrategi

□ Hbl:s chefredaktör Bo Stenström varande för TV:ns starka roll som opinionsbildare och identitetsskapande faktor bland ungdomen. I och med den s.k. kanalreformen, har det finska inslaget i TV ökat avsevärt, vilket kan bidra till att många svenskspråkiga ungdomar kan växa upp med en mycket finsk referensram.

Chefredaktör Bo Stenström från Hufvudstadsbladet som föreläste under rubriken "finlandssvenska framtidsstrategier", sade genast i början ifrån att han inte nödvändigtvis kan prestera lika många visioner som frågeställningar angående läget i Svenskfinland i dag och i framtiden.

Stenström konstaterade att svenskhetsfrågor inte varit aktuella de 6-7 senaste åren, och motiverade detta med att det helt enkelt inte låg i tiden under denna tidsperiod. Nu ser det ut som om det skulle bli aktuellt igen att aktivt ventilera frågor som gäller finlandssvenskarnas framtid, säger han.

Bo Stenström ville uppdelat Svenskfinland i tre områden, dvs svenskbygger, mellanbygger och minoritetsbygger. Till svenskbygden hör de områden där den svenska befolkningen är stark, dvs främst det svenska Österbotten och stor-Ekenäs. Mellanbygger karaktäriseras av kommuner där svenskarna nog är välrepresenterade, men där den procentuella andelen ändå är klart mindre.

—Det här gäller inte bara Mellanbygger, men jag tycker att just denna region är ett ganska typiskt exempel på en mellanbygd, där det finns många traditionellt svenska kommuner som förfinskas. Ett exempel på typiska

problem för dylika kommuner är Kyrkslätt, där den finska majoriteten vill att kommunen skall överföras från Västra Nylands regionplaneförbund till Helsingforsregionens förvaltning.

Minoritetsbygderna i sin tur är städer som Helsingfors, Esbo och Vanda. Trots att antalet svenskspråkiga i jämförelse med övriga Svenskfinland är högt, så utgör de svenskspråkiga i dessa städer en relativt liten del. Därför vill Stenström också tala om dessa städer som utpräglade minoritetsregioner.

Mediernas roll avgörande

Bo Stenström lyfte fram mediernas roll i Svenskfinland, och nämnde i första hand den finlandssvenska dagspressen vars upplagor steg under hela 80-talet. Nu är situationen en annan, och även om den finlandssvenska pressens upplagor inte har minskat i lika hög grad som den

finska, så finns det andra hotbilder. —I och med den s.k. kanalreformen har det finska inslaget i TV ökat stort. FST får kämpa hårt för att hävda sig. För även om FST har utökat sin programverksamhet med 100 timmar, så tänker man inte på att de finska kanalerna har ökat sin sändningstid med ett proportionellt högre antal timmar. Samtidigt har populärprogrammets andel ökat avsevärt, säger Stenström.

TV:ns genomslagskraft i hemmen är allmänt känt stor, och Stenström varnar för att det starka finska inslaget i TV för många finlandssvenska ungdomar kan bidra till att de växer upp med en mycket finsk referensram. Enligt honom är det därför mycket viktigt att TV4, den redigerade svenska kanalen nu kan ses i hela Svenskfinland.

De finlandssvenska mediernas inflytande över språkgränserna är också ganska begränsat, säger Stenström och hänvisar till den tidning han själv är chefredaktör för.

—Tyvärr är det sant att Hbl är den enda svenska tidning i vårt land som har ett litet inflytande över språkgränserna, men även det inflytandet håller på att minska, till stor del pga TV:s ökande inflytande. Det samma gäller Helsingin Sanomat, vars inflytande i proportion till TV och kvällstidningarna också håller på att minska.

Angående de finlandssvenska dagstidningarnas framtid är Stenström försiktigt optimistisk.

— Det har varit ett kärt år för

många tidningar, men jag tror ändå inte att någon kommer att gå under. Det ser nu inte heller så våldsamt dåligt ut. De svenska tidningarnas prenumerationer minskar i mindre grad än de finska. Men det jag är mest rädd för är vad som kommer att hända inom den offentliga sektorn. Om den offentliga sektorn drabbas i ännu högre grad, så får det konsekvenser i familjernas ekonomi, och det kan leda till färre prenumerationer då man också i hemmen tvingas skära ned på utgifterna.

Rikspolitiskt ser Stenström med oro på det faktum att de finlandssvenska socialdemokraterna tycks ha förlorat sitt inflytande både på riksplan och inom partiet.

— Jacob Söderman var den sista inflytelserika sossen, men därefter har ingen riktigt lyckats uppnå samma status. Vad gäller vänsterförbundet, så är det fråga värt om det alls finns någon svensk fraktion kvar inom förbundet. När Ulf Sundqvist eller Claes Andersson försvinner från sina partier, kan det hända en del saker som för finlandssvenskarna kan få negativa följder.

Stenström nämner i korthet de två förgrundsgestalterna inom **Suomalaisuuden Liitto**, som med sina skrivelser vill radera grunden för Finlands tvåspråkiga status.

— Men värre är dessa år ändå de politiker som med ekonomiska argument vill gå in för åtgärder som också kan försvaga tvåspråkigheten. — Finlandssvenskarna har inte råd

att bygga upp regionala barriärer. Petar man på en helsingforsare, så följer sig där under ytan västnylänningar, österbottningar och åbolänningar m.m. Det samma gäller i andra svenska regioner, och därför finns det ingen orsak att låsa in sig i den egna regionala sfären.

Stenström håller med kulturantropologen Bo Lönnqvist om att man måste ha en stark finlandssvensk identitet för att upprätthålla tvåspråkigheten.

— Det är viktigt att diskutera vilken finlandssvensk identitet vi vill ha. Varje generation skapar sina egna identitetsmässiga definitioner, och det verkar som det igen är aktuellt med nya visioner och definitioner, säger han, och tillägger:

— Det är bra att så många finlandssvenskar kan finska väl, men i förlängningen finns också risken att tvåspråkigheten börjar i frågasättas pga att alla finlandssvenskar kan finska. Samtidigt är det också farligt att tro att landets tvåspråkighet upprätthålls bara av att många finsktalande går i svenska skolor.

Stenström tog också upp det svåra i att föra en finlandssvensk debatt på egna villkor, framför allt i minoritetsregioner.

— Om sfp vill ha inflytande i Åbo, Esbo eller Helsingfors, så behövs det en del finska väljare. Då inställer sig frågan om i hur hög grad man kan eller vågar säga exakt vad man vill.

Förnyringen som resurs

— Alla våra institutioner behöver ett tillskott av ungdomar. Det här gäller sfp, Hbl och alla andra som tänker sig en svensk framtid i Finland. Sfp hade på 80-talet två starka figurer. Så är fallet inte nu. Det är klart att man inte kan lägga detta till last för partiet, alla kan ju inte vara en Taxell, men för SU är detta en organisationsfråga i högsta grad. SU kan hitta en ny ledargestalt och jobba för saken på ett aktivt sätt, säger Stenström.

Ständig kamp

Majoritetsbefolkningen har alltid en viss svårighet att förstå minoriteten, säger Stenström och exemplifierar med Bo Lönnqvist som sagt att vi finlandssvenskar alltid får förklara oss och ständigt försvara oss. Det här är något som är vanligt i förhållandet mellan majoritet och minoritet och de beror till alla högsta grad på de missuppfattningar majoriteten har om minoriteten. Majoritetens uppfattning baserar sig inte på illvilja mot minoriteten, utan snarast på en otillräcklig insyn i minoritetens situation.

— Men det som kan vara betydligt värre är om majoriteten så att säga börjar "hävda sig" gentemot minoriteten. Jag hoppas ju att vi inte hamnar i den situationen, säger Stenström som tror att de breda folkmassorna i all tysthet trots allt stöder svenskheten i vårt land.

Kim Malmberg

Tänk globalt - handla lokalt! Så kan man sammanfatta de idéer som under lördagen den 16 januari kläcktes på scout-huset i Äggelby. Ett trettiotal deltagare från Svensk Ungdom, Finlands Svenska Scouter och 4H tillbringade en dag med att diskutera miljöfrågor och miljösamarbete.

Även Natur och Ungdom, Finlands Svenska Ungdomsförbund och Studiec Centralen Svenska Studieförbundet återfanns bland arrangörerna. Seminariet var en fristående uppföljning på det miljömöte, som i slutet av september hållits på Öviks kursgård. Bland de seminariedeltagare som varit på Övik fanns Stina Gestrin, SU:s vice ordförande.

— Framför allt är det roligt med sådant här samarbete över organisationsgränserna, tyckte hon.

Seminariet inleddes med en utvärdering av FN:s Miljö- och Utvecklingskonferens i Rio de Janeiro sommaren 1992. Pekka Harvia, förstmästare och 4H-aktiv, hade själv deltagit i konferensen. För honom hade den varit en klar besvikelse. Industrieländerna hade varit helt inriktade på att slå vakt om sin höga levnadsstandard och sina konsumtionsvanor.

— USA:s president George Bushs utkast till en ny skogspolitik var ett exempel. Han föreslog större investeringar i nya, hållbara skogsprojekt i tredje världen. Men samtidigt gick USA inte med på att godkänna avtalets paragraf om skydd av biodiversiteten. Det resulterade i att till exempel de afrikanska staterna nästan mangrant röstade nej till Bushs initiativ.

— Miljöintresserade världen över ser Riomötet som en borttappad chans. Det är synd, eftersom det var första gången varje land i världen skickat sina statschefer och toppolitiker för att tillsammans diskutera miljö. Nu kan vi inte vänta 20 eller 30 år med att ge dem en ny chans. Vi - de vanliga medborgarna - måste påverka.

Av tradition har man talat om två olika sätt att se på världen. Det finns de, som låter känslorna forma sin världsbild. Och det finns de, som i såväl ord som handlingar ser sig styras av enbart hårda fakta. De kallar sig gärna experter. Psykologiska forskningsresultat tyder emellertid på att varje opinion för det mesta styrs av känslor. Även experternas.

Idag är den så kallade expertsynvinkeln i kris i hela världen. Harvia gav exempel på hur experternas uttalanden kommit på skam.

— För tio år sedan fick vi höra företrädare för vår skogsindustri säga att pappersåtervinning inte angår oss. Att använda returmassa för att tillverka vanligt skrivpapper var "tekniskt omöjligt".

Fr. v: Maria Turtschaninoff, Anne Antman och Pia Sjöblom lyssnade diskuterade olika former av miljöverksamhet.

Sökes: Globalt tänkande

Pekka Harvia från 4H var besviken på resultatet av FN:s globala miljökonferens i Rio.

— Men nu vet vi att en tidning som Hufvudstadsbladet skulle kunna tryckas på papper som innehåller bara 20 eller 30 procent nytillverkad trämassa. Returfiber kunde utgöra resten.

Det är på lokal nivå som ansvaret ligger. Harvia hoppades på samverkan mellan medborgarrörelser i Finland och Centraleuropa för att få den finska skogsindustrin att använda mer returmassa. Om industrin satsade mer på återanvändning, skulle inget femte kärnkraftverk heller behövas.

•Miljövänlighet med enkla medel

Efter att Harvias föredrag avslutats, tog grupparbetet vid. Indelade i tre grupper diskuterade seminariedeltagarna i en timmes tid olika former av miljöverksamhet. Därefter presenterade de sina resultat. Också de blev föremål för intensiv debatt.

Hur kan ungdomsorganisationerna samverka till förmån för miljön? lød en av frågeställningarna. Främst föreslogs diskussionsgrupper. Representanter från olika organisationer på en och samma ort kunde sammanträffa för att diskutera miljöfrågor.

Men också skolan kunde föregå med gott exempel. Med enkla medel skulle man kunna göra skolan miljövänlig-

are. Returpapper kunde användas i en långt större utsträckning. Komposter kunde inrättas. Ett mål kunde vara att sluta använda engångsförpackningar. Som exempel anfördes Matlidens skola i Esbo, där fyra beslutsamma elever fått till stånd en rad förbättringar. Naturligt nog skulle också skolorna kunna samarbeta.

Att det kalla "experttänkandet" lever kvar hos många framgick ur debattörernas egna erfarenheter. Dels är miljömedvetet tänkande populärt bland unga. Men dels ger miljöengagemang lätt ett "flummigt" intryck hos personen i fråga. Dels behövs mer information om miljön. Dels finns det risk för att folk tappar intresset, om miljöfrågorna blir det allt överskuggande debattämnet.

Men inom organisationerna då? Vad kan man göra till förmån för miljön inne på sitt kansli? Under de senaste åren har allt fler organisationer börjat skifta i grönt - en del mer, andra mindre. Man köper skrivpapper och kaffefilter som tillverkats av returmassa. Man inhandlar biodynamiskt odlade livsmedel.

För att minska på utsläppen, föreslogs att föreningarnas mötestider kunde anpassas till busstidtabellerna. Särskild miljöutbildning borde också ordnas för ledarna. Också lokala miljöproblem borde ägnas större uppmärksamhet.

— Naturnärhet är viktigt, ansåg Bernt Nordman från Kimito. Barnen får ju inte se några andra träd än dem som Mario klättrar över i Nintendo-spelen. Ta ut ungarna i naturen, ordna upplevelser för dem!

Det poängterades hur viktigt det är att göra miljöverksamheten rolig. Man borde alltid peka på de lyckade exem-

Thomas Wallgren påkeade de stora skillnaderna mellan ord och handling när det gäller miljön.

plen - föreningar som byggt en fungerande solgrill, eller som förtjänat stora pengar på att samla in papper, glas eller konstgödselsäckar.

En nationell miljöriksdag planerades av den tredje av grupperna. Främst rörde funderingarna vilka som skulle delta i en sådan riksdag. Förutom politiker och vanligt folk föreslogs representanter för medborgarorganisationer och observatörer från de övriga nordiska länderna.

Problemställningen för en miljöriksdag skulle enligt gruppen vara möjligast koncentrerad till vissa områden - energiförbrukning, avfallshandling, Östersjön. Utgångspunkten för alla unga representanter vid riksdagen borde i alla fall vara: Vi ska leva med de beslut som fattas nu!

Opinionen var enhällig för att miljöriksdagen borde sammankallas ofta - en gång om året. Och dess sessioner måste alltid resultera i en ordentlig slutkläm.

•Ord och handling går isär

Seminariets andra föreläsare, filosofie licenciat Thomas Wallgren, presenterade filosofens synsätt på miljöproblemen. Han påpekade den stora skillnaden mellan ord och handling i den genomsnittliga individens

miljörelation.

— I gallupundersökningar tycker folk att miljöfrågorna är viktiga. Men då vi uppmanas försöka ändra på vår livsstil till förmån för miljön, då tycks det med ens finnas en massa hinder. Vad är det egentligen som gör att vi inte kan ta oss själva på allvar?

Wallgren gav exempel, både från sitt eget långvariga arbete för miljön och från världshistorien, på att det är hos de små människorna makten ligger. Apartheidsystemet i Sydafrika skulle till exempel aldrig ha avvecklats, om inte miljoner konsument i alla jordens länder låtit bli att köpa sydafrikanska varor.

— I alla stora samhälleliga omvälvningar förekommer stora hjältgestalter, sade Wallgren. Men utan de stora massornas mullvadsarbete skulle deras kamp inte lyckas.

— Nu, när miljöfrågorna blivit aktuella, vill politiker, byråkrater och affärsmän gärna få oss att tro, att det är deras insatser som väger mest. Men även om det är de stora pojkarna som bestämmer hur pengarna ska användas, är det de små som bestämmer vad de ska tala om.

— Det bästa sättet att lära sig hur världen funkar, det är att delta. Ju mer man gör, desto mer lär man sig. Ju fler människor man bryr sig om, desto mer får man lida. Men i gengäld har man fler som man kan dela sorg och glädje med.

Wallgren stack inte under stol då det gällde att beskriva hur fantastiskt det känns att ha mål att leva och verka för.

— Tänk om det verkligen inte fanns någonting i världen, som det skulle vara värt att tycka om. Då skulle ingen någonsin komma ur sängen på morgonen.

Han talade också vitt om de otroliga upplevelser man får, om man på allvar engagerar sig. Först och främst är det den euforiska känslan, då målet man kämpat för blivit uppnått. Men även om själva utgången av kampen blir ett nederlag, får man ändå träffa nya vänner och vara med om oväntade äventyr.

— Ju mer man ger ut av vänskap, kärlek och livsglädje, desto mer finns det av det. De är resurser som det inte finns någon ekonomisk teori för.

Wallgrens medryckande framställning övergick snabbt i en diskussion, i vilken hela seminariet deltog. Med sikte på de "trafikpolitiska aktionsdagarna" under 1993, en i maj och en i december, föreslogs en rad direkta aktioner. Ett förslag bestod i att ställa cyklar på alla stadens parkeringsplatser. Ett annat gick ut på att samla folk till livligt trafikerade gatukorsningar. Vid grönt ljus skulle man börja gå över gatan i gåsmarsch, så långsamt som möjligt, för att vid rött stanna upp och lämna endast bussfilen oblockerad...

— Vi kan alla få nya snilleblixtar, menade Wallgren. Det gäller bara att få dem utkablade fortast möjligt. Då kan man påverka.

Text&Foto:
Mikael Schulman

KOMMENTAREN

SU-radikalismen är att bli bättre

■ Örn Witting efterlyser ett mer radikalt SU i ett ypperligt debattinlägg om SU:s linje i förra numret av Svensk Framtid. Han beskyller SU för att vara medskyldig till den förda regeringspolitiken, eftersom vi är en del av ett regeringsparti i en regering som godkänner arbetsledningslöshet och annat elände. Om vi inte är tillräckligt fiffiga för att få bukt på problemen må vi konstatera det då och dra konsekvenserna av det. Radikalism enligt Witting är att nu klart ta avstånd från regeringens ekonomiska politik, med andra ord att sfp bör utgå ur regeringen. Jag håller inte med honom på den punkten.

Örn träffar rätt i mycket av sin kritik när han pekar på de gigantiska problemen som regeringen står inför. Han faller dock tyvärr i sin egen grop genom att konstatera att vi utöver kritiken måste kunna framföra alternativ, utan att han de facto framför något alternativ till den förda regeringspolitiken. Ett politiskt arbete som mer än någonsin är en fråga om att få statsbudgeten i balans, dvs att få utgiftssidan att motsvara vår verkliga tillgångar. Det har konstaterats många gånger att en statsekonomi inte i väsentlig grad skiljer sig från privatekonomi. Skulden förfaller alltid till betalning. Frågan om vem som skall

betala inställer sig osökt.

Orsakerna till den ekonomiska krisen som i sin tur lett till en katastrofalt hög arbetslöshet, nedskärningar inom utbildningssektorn osv, osv känner de flesta av oss till. **Sixten Korkman** (Hbl, 18.1 (och f.ö. inte besläktad, red.anm.) konstaterar lakoniskt att den "rimliga sammanfattningen kan vara att krisen är det samfälliga resultatet av dålig tur, dålig politik och dålig bankverksamhet".

Finns det i en sådan situation att ta till sådana kraftfulla uttryck som Örn Witting? Skall vi dra konsekvenserna av tidigare för dålig politik och allmänt dålig tur? Förbättrar ett sådant (ansvarslöst?) avståndstagande skötandet av s.k. gemensamma angelägenheter? Jag kan tänka mig tre situationer där det kunde vara befogat:

1) Arsenalen förbrukad, regerings-trötthet från sfp:s sida. OK, det är svårt, vi har inte kapacitet för att lösa problemen och kastar därför in handduken och låter andra försöka.

2) Kraftigt avvikande åsikt gällande den ekonomisk-politiska linjen. Jag medger villigt att det kan diskuteras, men igen: Vad är alternativet, Örn?

3) Kraftigt avvikande åsikt gällande prioriteringarna i regeringens politik. På den punkten är få nöjda idag pga att man står inför nedskärningar över hela linjen. Jag håller med om att regeringens politiska markeringar

kunde vara tydligare, att åtgärder som skulle främja utbildningen, sysselsättningen och människors grundtrygghet skulle prioriteras klarare framom andra. Men att ta till att regeringen fört en nyliberal politik kräver nog noggrannare precisering. Örn Witting hyser farhågor om att SU:s och sfp:s socialliberala politiska arv ligger i farozonen. Här ligger den stora politiska utmaningen för SU och sfp eftersom status quo definitivt är brutet i frågor som vi tagit för givna tidigare. Socialliberalismen per definition är nog fortsättningsvis kraftigt förankrad inom rörelsen, trots att vi blir tvungna att se över många av modellerna, till exempel vårt social trygghetssystem. Men alldeles riktigt: Det gäller att vara påpasslig. Samtidigt vill jag påstå att man lurar sig själv om man inte inser att regeringsmedverkan alltid inbegriper ett visst mått av både resultat- och ideologiskpolitiska bakslag.

SU-radikalismen ligger i att bli bättre, skarpare och klarare i våra uttalanden - förbättra träffsäkerheten i våra politiska aktioner för att påverka sfp:s agerande i regeringen i önskad riktning.

Rikard Korkman
förbundsordförande

Låt inte SU dö med liberalismen

■ Det hände sig på den tiden, inför SU:s kongress i Borgå 1992, att en ful man (dvs jag själv) skrev i Svensk-finlands ledande tidsskrift Svensk Framtid, att det viktigaste i SU är politiken. Tar man bort ideologin från politiken, blir bara byråkratin kvar. Jag finner det inte som speciellt attraktiva framtidsutsikter att jobba inom ett byråkratiskt ungdomsförbund. Örn Witting gjorde en bra början till en ideologisk debatt i föregående nummer av SF och jag ämnar nu dra mitt halmstrå till stacken. Jag hoppas att det bidrar till en ideologisk hö-snuva.

Det har nu och då sagts att ideologi är sekundärt, det viktigaste är att uträtta något konkret. Den gångna halva dekadens skulle ha varit en ypperlig period att bevisa premissens sanningsvärde. Vi har haft total stiltje på ideologins sju hav. Av någon anledning har det inte direkt stormat på den resultatpolitiska tundra heller. Jag har inte funnit ett enda bevis för att en ideologisk debatt skulle ske på de konkreta resultatens bekostnad. Tvärtom, hur skall man kunna göra något om man inte vet vad man skall göra. Jag kan tipsa dessa röster om de att de skall uträtta något konkret i stället för att slösa sin energi på att argumentera varför en ideologisk debatt inte behövs.

Den ideologiska dvalan har räckt länge nog, man kan känna vibrationer i luften hur intellektuella tankar växer fram, samt hur framstegsfientliga rörelser tyvärr också vinner mark. När människan får det kärvar börjar hon tänka. Min tes är att människorna kommer att grupperas om ty tillit till de traditionella partierna och ideologierna har avtagit. Skillnaderna

i t.ex. produktionsförhållanden finns fortfarande kvar likväl som skillnaderna mellan första och tredje världen. Om vi vill ha någon utdelning i framtiden bör vi vara med i diskussionen nu, helst leda den. Till en början kommer antagligen ensaks- och medborgarrörelserna att vinna framgång, men i långa loppet stupar de på sin egen snävhets. De nya samhällsklasserna kommer att ha avgörande betydelse. Vilka är då de nya samhällsklasserna? Svaret kommer att variera beroende på vilka beslut som kommer att fattas i ödesfrågor typ integration och industrialism, men jag tycker mig redan kunna urskilja några foster i gastrula.

Infall inte samhället ändras radikalt kommer en av dessa stora grupper att vara de arbetslösa. Mycket beror på var denna grupp kommer att finna sin identitet och hur samlad eller hur splittrad den kommer att vara. Dessa kommer i första hand att se sig som offer för ett system, som de själva inte är delar av. Detta leder implicit till en alienerad attityd. Kommer det att uppstå rivalitet mellan de arbetslösa och de övriga, och vart leder den i så fall? Ett annat problem är moralens förfall. Varifrån kommer människorna att hämta sina etiska uppfattningar i framtiden? De etiska uppfattningarna är relevantare än man kunde tro, det är nämligen den personliga moralen som ligger som grund för vad vi menar med mänskliga rättigheter. När vi diskuterar rättigheter, tangerar vi frihetsbegreppet. Är frihet en bluff och uppfattningarna om negativ och positiv frihet bara pseudoproblem? Hur skall alla stackars liberaler klara av frihetens dilemma?

För att först tangera frågan om fri-

het, så förkunnar jag eder att friheten är död. Problemet med frihet är att människor och regeringar använder det som ett berättigande argument i sina handlingar. Tyvärr tappas svaret alltför ofta bort på vägen, man utför det brutalaste övertrampen i frihetens namn. Är inte frihet det att ställa paradigmer så att man inte stöter på restriktioner eller hinder? Har inte friheten upphört att existera ifall det inte finns en motpol? Jag vill hellre införa diskussionen om möjligheter och om vem som bör ha makt att bestämma om andras möjligheter. Säg inte "frihet med ansvar", utan "möjligheter med ansvar".

Låt oss då toucha liberalismen. De flesta inom SU uppger sig vara liberaler när man frågar dem. Detta ser jag som ett tecken på att vi är disorienterade och traumatiskt rädda för att stöta oss med andra, så vi har valt den mest neutrala, ludnaste och flummigaste definitionen. Visst är vi liberala, jag kan inte tro att vi motsätter oss kvinnlig rösträtt eller att vi vill införa slaveri. Men sen då? Liberalismen kommer att splittras upp i otaliga fragment inom nya ideologiers uppkomst. Vi talar redan om nyliberalism, socialliberalism och liberal fascism. Dessa är ingenting annat än övergångsfaser. Liberalismen kommer att sjunka i en kinesisk gytja och hamna under nya revolutioners svett-drypande fötter.

Nu när... jag menar förstås OM jag blir SU:s förbundsordförande ämnar jag leda förbundet i spetsen av en ideologisk debatt. Ideologi blir nämligen aldrig färdigt debatterat, det är frågan om en evig, fortlöpande process.

Marcus Hagström

Vad behöver SU?

■ Örn Witting utmanade i förra numret av Svensk Framtid SU:s kommande förbundsordförande till debatt om SU:s politik och ideologi. Jag tror att alla måste vara med och diskutera vilken politik SU driver och skall driva, inte endast de som vill bli förbundsordförande.

Visst behövs det en klarare ideologisk-politisk linje inom Svensk Ungdom. Den ekonomiska krisen har igen aktualiserat behovet av diskussion kring många av de grundläggande rättvisefrågorna i samhället. Valförbundssamhället kämpar med problem. Ungdomsarbetslöshet, nedskärningar i statliga bidrag och en hotad undervisningssektor påverkar direkt många unga. De som inte redan fått en försämrad materiell och ekonomisk levnadsstandard kan i alla fall räkna med att framtiden kommer att bjuda på många problem. Som SU-are kämpar vi alla med att få politiskt fotfäste i en hal ekonomisk verklighet, både i skapandet av SU:s egen politik och på kommunala förtroendeposter. Att som ung politiskt aktiv idag försöka greppa vad som händer och vilka lösningar som vi borde föreslå är ingen lätt uppgift. Enthusiasm och nya grepp i politiken blir lätt till endast tafatta försök i en verklighet som ändras från det ena regeringskrismötet till det andra.

Grundlinjen i regeringens politik, dvs att minska statens utgifter är väl något som de flesta accepterar. Men att göra en skillnad mellan de långsiktiga målen och de kortsiktiga åtgärderna för att till exempel lindra arbetslösheten bland ungdomarna är viktigt. Annars kommer kanske ännu större kostnader att uppstå, både mänskligt och ekonomiskt. Svenska folkpartiets regeringsmedverkan har väl i ljuset av hoten mot den svenska servicen och mot vitala finlandssvenska intressen visat sig vara bättre än en plats i oppositionen. Sfp:s primära ansvar är att bevaka en språklig folkgrupps intressen. Ingen, vare sig SU-are eller sfp-are, kan väl anse att den här regeringen är den bästa eller att sfp:s inflytande i den skulle ha varit tillräcklig. Men, skall sfp lämna en regering så skall orsaken vara språklig-kulturell och inte ekonomisk. Trovärdigheten för sfp som en samlande finlandssvensk politisk rörelse försvinner i fall den ekonomiska politiken blir partiets huvuduppgift.

Den debatt om finlandssvenska frågor som nu tagit fart visar att inte heller de frågor som både SU och sfp borde vara allra bäst på, är i skick. Hur vill vi att våra regioner och kommuner ska utvecklas i framtiden? En stor finskspråkig inflyttning till t.ex. min egen hemkommun Korsholm har i grunden förändrat de språkliga förhållandena där, snabbt och oväntat. Det är resultatet av den politik som satsat på inflyttning. Har den politi-

ken varit lyckad? Kommer alla våra finlandssvenska landsortskommuner att en efter en tappa sin svenska prägel och få finsk majoritet? Hur skall våra små landsortskommuner klara sin framtid, skall vi sammanläsa Vörå, Oravais, Maxmo med Korsholm? Hur skall vi göra med det finlandssvenska utbildningsnätet och högskolorna? Skall eventuella nedskärningar i högskolorna leda till en likadan regional kamp som när den akademiska utbildningen expanderade?

Den ekonomiska krisen och alla dess följdfrågor måste synas i SU:s verksamhet och politik. Har de äldre åldersgrupperna bara skuffat över problemen på oss - framtidens skattebetalare? Skall vi digna under de stora årskullarnas pensionstryck? Hur vill vi att samhället skall se ut när våra barn är i SU-ålder? Innehåller längre begrepp som social rättvisa, samhörlighet och ansvar för svagare grupper längre någon betydelse för oss? Är det samhälle vi vill skapa till för alla eller bara för några få? Om vi vill att alla skall vara med och att rättvisa och jämlikhet skall råda, så hur skall vi då ordna det? Under året har man pratat mycket om att den offentliga sektorn skall ta hand om basktrygghet och basservice. Men vad skall rymmas i det begreppet?

Är vi högerhökar, gröntrastar eller mittenmesar?

Den enda trovärdiga utgångspunkten för vår politik måste utgå ifrån de realiteter och de attityder som finns hos våra jämnåriga (icke politiska) finlandssvenskar. I vissa sammanhang är det viktigt för en politisk ungdomsorganisation att föra ut åsikter som inte alla, eller t.o.m. väldigt få delar. Men, skall vi uppnå frmgångar i val, få ökat medlemsantal och aktivitet och öka intresset för SU, så måste vi tala samma språk och ta tag i vår målgrupps viktigaste frågor. Hur få ett jobb, en studieplats, en bostad, en dagvårdsplats. Hur få pengarna att räckta till eller få räntan betald, är för många unga de frågor de vill ha svar på. Om vi kan visa på klara idéer och resultat kommer vi att även i framtiden utgöra ett trovärdigt alternativ.

Vartåt skall då Maradonas ben skjuta? Var det den frågan man under de häftiga SU-konflikternas årgångar diskuterade? Då var regional hemhörlighet och inprickning på höger-vänster-linjen ingenting man tog lätt på. Jag anser att den nya avspända organisationskultur som nu råder inom Svensk Ungdom är ett tecken på mognad och framsteg. Så måste det vara för en rörelse som i första hand hämtar sin kraft från en språklig minoritet och inte från traditionella politiska idéer eller ideologier.

Rune Glasberg
Korsholm, Åbo

Mera SU-debatt följer på sid.

Det finns i Finland i dag 31 registrerade och ca 100 oregistrerade trossamfund. Medlemsantalen varierar, men gemensamt för många samfund är att de av tidigare medlemmar, dvs personer som inte längre deltar i verksamheten, anklagas för att använda sig av rent ut sagt vidriga metoder för att till varje pris behålla kontrollen över sina medlemmar. Metoderna varierar, men ett ganska vanligt förfarande är att den person som upplevs stå i opposition mot samfundets inre regler ställs inför ett råd bestående av ett antal förgrundsgestalter i församlingen, för att förklara sig och eventuellt talas till rätta. För den person som trots övertalningsförsök och hot lyckas stå fast vid sitt beslut att lämna rörelsen, väntar ofta en chock då hon märker hur totalt utesluten ur gemenskapen hon blir.

Föreningen för mental hälsa möter i sitt dagliga arbete en del av dessa offer för religiösa rörelser. Det går inte att klart säga på vilket sätt religiositet och psykiska problem kan kopplas ihop. Klart är dock att mängden telefonsamtal med klagomål på religiösa samfund och sekter är så stor att den fått föreningen och dess ordförande **Pirkko Lahti** att reagera.

Föreningen för mental hälsa har i samarbete med ett antal kyrkor och religiösa samfund sammanställt en samling etiska regler som den hoppas att skall kunna utgöra en ram för den verksamhet våra samfund och sekter utövar i vårt samhälle. I kort kan man säga att dessa regler går ut på följande:

Samfundet skall, då de lockar folk till sig, klart deklarerat vad de står för, vad man binder sig vid om man inträder, både i fråga om samfundets syfte och i fråga om medlemmarnas rättigheter och skyldigheter. De ska låta medlemmar utträda utan några som helst hot och påtryckningar, och de ska ge individen rätt till att både äga och disponera egendom. Dessutom ska individens privatliv respekteras.

På senare tid har den största andelen av samtalen till föreningen för mental hälsa gällt **New Age**-religionerna, som till exempel **scientologerna**. Scientologerna kopplar ihop tro och pengar, och det är inte ovanligt att en medlem av denna kyrka snart

□ Bilden är arrangerad.

DU KAN BLI OFFER FÖR DIN RELIGION

finner sig intrasslad i en skuldhärva av stora mått. Föreningen **Scientologins offer** har gjort en utredning som visar att offrens

genomsnittsliga ekonomiska förlust (skulder, lånegarantier, räntor) snarare ligger över 900 000 mk än under denna summa.

Scientologerna går avvägt till väga då ett offer skall inringas. Genom olika misstänkligheter gör man offrets omgivning, det vill säga skiljer offret

Svensk Framtid inleder en artikelserie om rörelser och sekter, vars verksamhet har lett till psykiskt lidande för de personer som dragits in i dess verksamhet.

från sin familj och från sina vänner. Man gör klart för offret att gemenskapen finns inom samfundet. Dessutom söker man fram den ifrågavarande personens svaga punkter genom personliga samtal och under vad som kallas kurser, vars syfte anges vara personlighetens utvecklande. Resultatet är dock det motsatta. Dessa kurser är mycket dyra - vilket bidrar till att försätta den inringade medlemmen på ekonomiskt sett hal is. Dessutom pressas man till att garantera helt okända personers banklån. När vid den av ens ekonomiska predikament går upp för en, dvs då man inser att man är fast i skuldfällan, leder detta ofta till psykisk instabilitet. Man känner sig helt enkelt inträngd i ett hörn. Det tragiska är att även om man lyckas bryta med sekten, så kvarstår skulderna.

Eftersom scientologins lära till en början intresserar dagens levnadsideal där individualitet och personlighetsutveckling är nyckelord, är det lätt att se den som lösning på vardagsproblem och på kriser i sina relationer med medmänniskorna. Det är först senare, då man antecknat sig för kurser till en kostnad av hundratusentals mark, och inte täcks backa ur, eller ännu senare då man underkastat sig rörelsens totala kontroll, som det är svårt att ta sig ur. Det bör tilläggas att scientologerna utan vidare kommentarer ställde sig negativa till de etiska regler som nämnts tidigare i texten.

Som nämnts, har många religiösa offer upplevt liknande saker inom respektive sekt. Det är mycket vanligt att man t.ex. förväntas lämna sitt tidigare liv bakom sig och betrakta sekten som sin nya familj. Även påtryckningsmetoderna påminner om varandra, ofta är de så utformade att de är svåra att konfrontera och att få hjälp för att möta. De goda nyheterna är dock att det finns hjälp att få.

**Text: Annika Lindman
Foto: Pekka Nikrus**

KÄLLOR:

Artikeln baserar sig på följande:
Uskonto ja mielenterveysseminaari/
Uskonollisten tahojen kuulemispäivä
Helsingfors, 31.12.1992

•Suomen mielenterveysseura

•Hannu Sorri:
Palvelevan puhelimen sihteeri

•Pekka Roto:
Myöhempien aikojen pyhiin Jeesuksen
Kristuksen kirkko

•Pentti Maljanen:
Uskontojen uhiin tukiyhdistys

•Scientologian uhit

•Ki Svahnström:
Mentalvård och religion, radioprogram, december 1992

Hur märker jag om min kompis har fastnat?

Hon har ekonomiska problem, ber kanske att jag skall gå i borgen för ett lån.

Hon klipper av kontakten och börjar röra sig med helt nya vänner (OBS! Att hon bryter kontakten till bara dig kan betyda något helt annat... Det är om hela hennes familj och resten av vänskretsen upplever det samma som du, som du skall bli misstänksam).

Låter hennes förklaringar och argument som inövade då du försöker kontakta henne? Börjar hon förfäktat konstiga idéer? Bli orolig!

För den som känner sig fångad i sin religion, eller för den som sett en vän eller släkting infångas kan det löna sig att ta kontakt med följande organisation.

**Suomen Mielenterveysseura, Drumsövägen 28-30, 00200 Helsingfors
TEL: 90-670 560, FAX: 90-692 4065**

Gemensam energimarknad är målet för NCF

Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF) samlade i december förbundsledningarna från Senterungdomens Landsförbund från Norge, Centerns Ungdomsförbund och Centerns Högskoleförbund från Sverige, Sambands Ungra Framsóknarmanna från Island, Nuoren Keskustan Liitto, Keskustan Opiskelijaliitto och Svensk Ungdom från Finland, för att dra upp gemensamma politiska riktlinjer för organisationerna som samlar totalt ca 70 000 ungdomar i hela Norden.

Toppmötet, som hölls på Bifröst handelshögskola ca 130 km norr om Reykjavik, behandlade bl.a. frågan om en gemensam nordisk energistrategi, uppföljningen av UNCED-konferensen i Rio sommaren 1992, förberedelser inför Ungdomens Nordiska Råd (UNR) i Oslo i februari, samt ett NCF-initiativ om ett europeiskt ungdomsparlament. Utöver detta avslutades även NCF:s regnskapsprojekt, som även SU aktivt har tagit del i. Slutresultatet för projektet (20 000 amerikanska dollar) uppnåddes i det närmaste. Medlen har via Rainforest Information Centre, administrerats för utförande av projektets målsättningar i Huaoraniterritoriet i Ecuador. Slutgiltig rapport över hur pengarna använts kommer senare i detta blad.

Få gemensamma faktorer i energifrågan

Energifrågan är komplicerad ur nordiskt perspektiv. I Sverige försöker regeringen leva upp till beslutet om att kärnkraften skall vara avvecklad före år 2010 samtidigt som användningen av kolkraft skall reduceras maximalt. I Finland har energidebatten begränsats till industrins skrämselpropaganda om hur det svarta spöket, i form av en utbyggnad av kolkraften, kommer att lägga sig över landet efter det att riksdagen befast sin roll i en fungerande parlamentarism genom att sätta stopp för utbyggnaden av kärnkraft på eget initiativ, utan att invänta regeringens förslag. Den debatt som borde föras för att forma Finlands framtida energipolitiska linje har kommit av sig till följd av det virrvarr som råder i det rikspolitiska skeendet i form av; regeringens arbete för att förhindra en total bankkras, arbetet med målsättningar inför medlemskapsförhandlingarna med EG som inleds i februari, frågan om det svenska språkets ställning i grundskolan och framför allt den akuta politiska ledarkris som kännetecknar speciellt socialdemokraterna och samlingspartiet, men som lamslår det politiska arbetet.

I Norge är de mest aktuella energipolitiska frågorna hur man skall re-

Skymningen lägger sig. Från denna varma källa som producerar 180 liter vatten per sek med en värme av 97°C, transporteras vattnet till Borganes (34km) och Akranes (64km) genom rör. Vattnet används för uppvärmning.

ducera utsläppsmängderna och klara av sitt överskott på energi utan att Norges totala export blir alltför ensidig och således extremt sårbar för externa krafter.

På Island är problemet att överskottsproduktionen har höjt energipriset eftersom man betalar även för oförbrukad energi. I dag utnyttjar islänningarna ca 10 procent av den totala vattenkraften som räknas vara lönsam och endast en bråkdel av potentialen vad de varma källorna beträffar. Den största energipolitiska frågan är hur man kunde göra exporten av dessa, ur vår synvinkel, något annorlunda energiformerna så pass lönsam att landets förutomstående krafter känsliga ekonomi inte bryter

ihop och Island blir "stjerne 51 i det amerikanske flagget".

Nordisk harmonisering

Det stora överskott och underskott i energiförsörjningen som råder mellan de nordiska länderna talar dock tydligt för behovet av en gemensam nordisk energimarknad (energibörs). Energipolitiken är en fråga av global karaktär, vilket ytterligare påtalar en utvidgning av det nordiska energisamarbetet att inbegripa de övriga Östersjöländerna och de andra när-områden vars energiförsörjning och hushållning är ytterst ohållbar. En av grundförutsättningarna för en gemensam energimarknad är att de enskilda länderna bör ha en fungerande nationell energimarknad. För att kunna uppnå detta bör energimarknaden i framför allt Sverige och Finland avmonopoliseras för att energiproduktionen skall styras till annat än storskalig produktion, typ kärn- och kolkraft. För Finlands del betyder det att lagstiftningen bör harmoniseras med de andra nordiska ländernas och

möjliggöra en fri energiproduktion. Detta är en tanke som vi till en början, med beaktande av vårt genom historien stora beroende av goda kontakter till de som sköter kranarna i öst, kan ha svårt att acceptera. Utöver harmoniseringen av lagstiftningen i de nordiska länderna bör det nuvarande samarbetet på det energipolitiska området bli mera än informationsutbyte och gemensamma forskningsprojekt. Utbyggnaden av ett nordiskt naturgasnät som komplement till det nuvarande nordiska elnätet samt strävanden till att ansluta även Island med

sitt energiöverskott till en nordisk energimarknad är något som de nordiska länderna borde förena sig kring.

Isländska EES-debatten i Altinget

Som avslutning på toppmötet hölls även ett minoritetsseminarium. Under återresan till Reykjavik upplevde deltagarna ett oväder som de sällan kommer att glömma. Den isländska snöstorm vi tog oss fram genom, fick de sydvästliga höststormarna i den finländska skärgården att påminna om SU-kansliets luftkonditionering. I vindstyrkor på upp till 50m/sek tog vi oss fram i karavan med en hastighet på mellan 15-25 km/h i obefintlig sikt. I den första bilen i karavanen hängde en av våra isländska vänner ut genom sidofönstret för att han genom att följa vägrenen skulle kunna lotsa oss framåt. Efter några väldigt långa, oförglömliga timmar i naturkrafternas och våra värdars händer, var det en lättnad att se ljusen från Reykjavik. Den finländska delegationen, förstärkt med NCF:s generalsekreterare, hade glädjen att få ta del av islänningarnas gästfrihet under de två dagar vi hade tillfälle att stanna kvar på Island efter toppmötets avslutande. Vi följde bl.a. med EES-debatten i Altinget. Isländska SUF:s moderparti Framsóknarflokkurinn har 13 av de totalt 63 representanterna i Altinget. Partiet är för tillfället det ledande oppositionspartiet. I medlet av december när vi följde med Altingsarbetet försökte oppositionen vinna förhandlingsfördel gentemot regeringen i fråga om 1993 års statsbudget genom att dra ut på debatten om huruvida Island skulle godkänna EES-avtalet. EES-debatten var unik ur den isländska parlamentarismens synvinkel, både till följd av sin omfattning samt de tillvägagångssätt som vidtogs. På Island bör statsbudgeten vara godkänd före budgetårets början (till skillnad från i Finland) vilket oppositionen representerar utnyttjade genom att hålla timplånga inlägg i EES-debatten för att tvinga regeringen att förhandla med oppositionen kring budgeten. För att förhindra en förhållning av budgetbehandlingen slogs det fast att EES-debatten vid behov inte skulle ajourneras före årets sista dagar, vilket skulle tvinga oppositionen med sina inlägg dygnet runt, i över tio dygn. I det här skedet tillgrip vissa Altingsrepresentanter ur oppositionen knepet med att stå och läsa böcker i talarstolen, vilket även har beprövats i Finland före talturerna begränsades i riksdagen. Inställningen till EES-avtalet delade så gott som alla partier på Island. Inom Framsóknarflokkurinn röstade sju Altingsrepresentanter mot avtalet medan de övriga sex röstade blankt. EES-avtalet godkändes den 12 januari med rösterna 33 mot 23, samt 7 blanka.

Björn Grönholm (th) redogör för den finländska energipolitiken. Fr.v. NCF:s generalsekreterare Jari Heiniluoma (NKL) och NCF-presidenten Henrik Ingo (SU).

Jaana tar över i Nyland

SU i Nyland har fått en ny ombudsman. 23-åriga **Jaana Hagelberg** är den person som i framtiden kommer att sköta de löpande ärendena på det nyländska kansliet i Helsingfors. Jaana som ursprungligen kommer från Sjöundeå, men (som i likhet med så många andra nyländska SU-are) är bosatt i Kyrkslätt, har ingen större SU-erfarenhet från tidigare, men hon hoppas kunna ge nytt blod åt SU, och tror dessutom att hon som utomstående kan se på verksamheten med litet andra ögon.

— Jag gick hela hösten och funderade på att göra något annat. Jag ville egentligen åka utomlands, men när jag fick en ny lägenhet och dessutom spriang in i Anki (Lönnqvist) som berättade om den lediga tjänsten, så

fick jag myror i huvudet, sökte jobbet och fick det.

Jaana är intresserad av lokalpolitik, något som förekommit inom föräldrahemmet, då hennes pappa varit aktiv socialdemokrat i kommunalpolitiken i Sjöundeå. Hur hennes jobb kommer att fungera i praktiken vet hon ännu inte, men som västnylänning har hon en god kännedom om situationen där, något som kan komma till nytta, då SU:s västnyländska verksamhet en tid har varit ganska liten.

Jaana studerar journalistik vid Soc&Kom i Helsingfors, och har även jobbat för tidningen **Västra Nyland** och **Radio Mellanland**. Hon tror att dessa erfarenheter kan komma till nytta i jobbet som ombudsman.

— Jag har fått en viss vana av att

framtinga information och känner till vilka kanaler som finns både för att få information och sprida informationen utåt. Jag är van vid att använda telefonen, säger Nylands nya ombudsman.

KIM

Anders är vår nya organisatör

SU har fått en ny organisationssekreterare. Från och med februari är det **Anders Starck** som svarar för organiseringen. Anders har en gedigen

erfarenhet som organisatör. Som pedagogie magister med vuxenpedagogik som huvudämne, har han ansvarat för utbildningen av persona-

len vid först Partek, och nu senast vid Finlands Röda Kors. På Röda Korset ansvarade Anders för tre olika sektorer och däribland för ungdomssektorns utbildning. Det är en erfaren organisatör som tar över där vår likaså duktiga Sandy Ekholm slutade.

Närmast har Anders tänkt ta i ut med medlemsvärden och utbildningen inom Svensk Ungdom.

— Jag vill också öka medvetenheten om att organisationen Svensk Ungdom både kan och bör marknadsföras. För även om idéerna är bra, så har de inget värde om de inte når ut till allmänheten. Visserligen tycker jag att SU syns ganska mycket den senaste tiden, men jag tror att man kan göra ännu mera för den saken, säger Anders, som ser fram emot att få träffa medlemmarna och stifta bekantskap med dem.

Ki.M

Svenskan skall bli synlig i Hfrs

För att stimulera verksamheten i Helsingfors tilldelades lokalavdelningarna var sitt ansvarsområde. Norra Helsingfors började arbeta med finlandssvenska frågor och gick in för att synliggöra svenska i Helsingfors. Tillvägagångssättet är att skriva brev till diverse institutioner, bl.a butikskedjor och varuhus. Vi påpekar t.ex. hur affärerna kan förbättra servicen på svenska genom att beakta språkkunskaper vid anställandet av personal och genom att översätta de viktigaste skyltarna.

Förutom detta bevakar vi svenska frågor mera allmänt och knyter kontakter till personer och organisationer utanför SU. Vi anser att man på alla orter som hotas av förfinskning kunde grunda en finlandssvensk grupp. Dyliga arbetsgrupper, som tar itu med konkreta frågor, är bra för att stimulera kretsen och aktivera medlemmarna.

Lena Karhu, Jarre Parkatti

Nyländska vårmötet

Nyländska kretsen kallas till **ordinarie vårmöte** **lördagen den 13 mars**. I samband med mötet hålls kretsens uttagning till tävlingen i Nordisk Nutidsorientering. Plats och klockslag för mötet meddelas senare via lokalavdelningscirkulär.

Niclas Erlin, kretsordförande

JOBBI!

Vill du bli lägerledare?

på Svensk Ungdoms barnläger som ordnas på Kirjais Kursgård i Nagu under tiden 6.6-9.7.1993.

Har du erfarenheter av och tycker du om att jobba med barn, så SKALL du söka det här jobbet. SU:s barnläger ordnas för adertonde året i följd. Vi behöver fyra barnledare, och en ledande barnledare som planerar och ansvarar för lägerverksamheten.

Sänd in din fritt formulerade ansökan under adressen Svensk Ungdom/Starck, PB 282, 00181 Helsingfors senast den 19.2. På frågor svarar organisations-

sekreterare **Anders Starck** per tel: 90-694

2322.

SVENSK UNGDOM

PAMPASPROGRAMMET

Lär dig övertyga!

Har du svårt att få folk att lyssna på dina argument?

Hur skall du nå ut med ditt budskap?

Ta chansen och kom med på SU i Österbottens

Argumentationskurs

söndagen den 14 mars 1993 kl.10-18

på kretskansliet i Vasa, Rådhusgatan 21 B

Elisabet Rantschukoff lär ut argumentation i teori och praktik.

Ulla-Maj Kukkonen berättar om hur debatten går på lokalplanet.

En rikspolitiker (ännu ej bekräftat) berättar om debatten på riksplanet.

Tillsammans övar vi och höjer vårt självförtroende.

Kursen riktar sig i första hand till de nya förtroendevalda i kommunerna, men även andra som känner behov av att få sin röst hörd är välkomna. Kursen är planerad för 20 personer och kostar 50mk, vilket inkluderar lunch och kaffe. Ring och anmäl dig till kansliet i Vasa (961-178 974)

Att:

Svensk Ungdom i Österbotten
Studiecentralen Svenska Studieförbundet

BESTÄLL SU-MATERIAL HÄR!

Varorna sänds till: _____ Fakturering, i fall annan än mottagaren:
 Namn: _____ Namn: _____
 Adress: _____ Adress: _____
 Tel: _____ Tel: _____

Prylar:	Tryckt SU-material:	Pris / st:
_____ st. Fyra kretsar-nål	_____ st. Politiskt program	0,00mk *)
_____ st. Strandtofflor (st.43)	_____ st. Infobroschyr	0,00mk
_____ st. SU-linjal	_____ st. Lokalavdelningshandbok	50,00mk
_____ st. SU-bokmärke	_____ st. Introhäfte	0,00 mk *)
_____ st. Anorak med SU-logo	_____ st. Brevpapper / färg	0,50mk
storlek: _____ S _____ M	_____ st. Kommunalpolitiskt program	0,00mk
_____ L	_____ st. Mötesaffisch	0,00mk
färg: _____ svart _____ beige	_____ st. Internationell handbok	0,00mk
_____ mörkblå _____ st.	Övrigt tryckt material:	
Plojknappar: _____ 5,00mk	_____ st. Kirjaisbroschyrer	0,00mk
_____ st. "Framtidsombudsmän"	_____ st. AIDS-hjälp	0,00mk
_____ st. Morgondagens Svenskfinland...	_____ st. Regnskogsinfo	0,00mk
_____ st. "SU-anka"-dekaler	_____ st. Miljöpaket	0,00mk

Beställarens underskrift: _____ Datum: ____/____/____

Beställningen skickas till: **Tom Sjöberg**
Svensk Ungdom, PB 282, 00181 Helsingfors

FRÅN CENTRALEKANSLIET

SVENSK UNGDOMS TIDSPLAN

Februari

6-7.2 Förbundsstyrelsemöte i Åbo (remissdebatt om motionerna)
 20-21.1 NCF-semi i Sverige kring biståndsfrågor

Mars

3.3 Svensk Framtids deadline
 6-7.3 Förbundsstyrelsemöte i Vasa
 15-21.3 NCF-studieresa till St. Petersburg-området
 20-21.3 Förbundsstyrelsemöte på Kirjais
 Toppmöte III för kretsstyrelserna på Kirjais
 31.3 Svensk Framtids deadline

April

7.4 Samhällskunskapsstävlingens uttagning i gymnasier
 16.4 Jubileumsmottagning- och seminarium i Åbo
 17-18.4 **50-ÅRS JUBILEUMSKONGRESS I ÅBO**

Maj

5.5 Samhällskunskapsstävlingens final i riksdagshuset
 15-16.5 Förbundsstyrelsemöte på Kirjais
 19.5 Svensk Framtids deadline

Juni

6.6-9.7 SU:s barnläger på Kirjais Kursgård
 12-13.6 Sfp:s partidag i Närpes

Juli

28.7-1.8 NCF-representantskap i Ilmola, Österbotten

Augusti

21-22.8 Förbundsstyrelsemöte i Kirjais Kursgård

För närmare info, kontakta centralkansliet!

ÅBO
17-18.4.
1993
50:e JUBILEUMSKONGRESS

Aktiv Ungdom och SSC ordnar ett seminarium om

Information och marknadsföring

20.21.3.1993

- ☐ Kan du skriva ett pressmeddelande?
- ☐ Hur tar du kontakt med radion?
- ☐ Hur tar du hand om dina medlemmar?
- ☐ Kan du marknadsföra din lokalavdelning?

Är du intresserad av att delta i ett seminarium som behandlar ovanstående problem och utmaningar?

ANMÄL DIG I SÅ FALL TILL SEMINARIET PÅ TAMMIVALKAMA utanför Åbo.

Seminarier börjar lördagen den 20.3 kl. 12 med lunch och avslutas med lunch på söndagen 21.3 kl. 13.

Detaljerat program fås av **Annika Hellsten**, tel: 90-694 2322, som också tar emot din anmälan. Sista anmälningsdag är fredag 5.3. Priset är 400 mk inklusive resor.

Arrangör: Aktiv Ungdom-gruppen (FSU, FSS; SU, 4H, Fissc) och Studiecirkeln Svenska Studieförbundet

ETT JOBB FÖR DIG?

Svensk Ungdom lediganslår uppdragen som förbundsordförande, vice ordförande samt förbundsstyrelsemedlem.

Svensk Ungdom söker politiskt intresserade finlandssvenskar i åldern 14-35 år som vill ta sig an något av Svenskfinlands mest intressanta förtroendeuppdrag.

Kongressen väljer årligen en förbundsordförande, två vice ordförande och tio förbundsstyrelsemedlemmar samt deras personliga suppleanter. Är du intresserad av att bli till exempel Svenskfinlands socialminister, utbildningsminister, kulturminister eller rent av statsminister? Då är den första förutsättningen att du får kongressens förtroende för ett förbundsstyrelseuppdrag.

Uppdraget förutsätter:

- ett brinnande intresse för samhällsfrågor
- ansvar för framtiden
- debattglädje kombinerat med en viss kompromissvilja

Uppdraget erbjuder:

- enastående möjligheter att lära känna Svenskfinland, de frågor och värderingar som både förenar och ställvis också delar Svenskfinland
- erfarenheter och insikter som inte kan mätas i form av studieveckor eller överhuvudtaget kan införskaffas någon annanstans
- en större människokännedom och förmåga att samarbeta med personer vars åsikter man kanske inte delar även i större frågor

De skriftliga förslagen och ansökningarna skickas till valberedningen som består av SU:s kretsordföranden **Robert Helin**, **Stina Gestrin**, **Örn Witting** och **Niclas Erlin**, eller till något av SU:s kanslier.

SVENSK UNGDOM

BLI MEDLEM I SU

☐ NEJ, jag vill inte bli medlem i SU ännu, men skicka gärna litet info

☐ JA, jag vill bli medlem i Svensk Ungdom och få Svensk Framtid som medlemsförmån

☐ Jag gör en adressförändring
 Prenumerantnummer (se adresslappen):

Nr:
 Namn:
 Adress:
 Postnr:

Svensk
 Ungdom
 betalar
 portot

SVARSFÖRSÄNDELSE
 Avtal 00180-128

SVENSK UNGDOM
 PB 282
 FIN-00 003 HELSINGFORS

Monokulturer inte att föredra

Finlandssvenskheten är en konstruktion, men detta gäller inte bara finlandssvenskarna, utan även andra folkgruppers identitet är konstruktioner i historiskt perspektiv. Även staten Finland är en konstruktion och landets båda officiella folkgrupper är i lika hög grad synteser, dvs blandningar av varandra och andra kulturer. Det finns alltså inget äkta finskt folk eller någon rent finlandssvensk folkgrupp.

Ovanstående är något av vad som diskuterades under SU:s filosofiska utskott Buteos diskussionskväll om den finlandssvenska identiteten på Vasa Nation i Helsingfors med ett tjugotal studerande närvarande. För att få fart på diskussionen hade Buteo bjudit in folktingets kanslichef Christian Brandt, och han fick inledningsvis ge sin syn på några frågor som kastades fram av Marcus Hagström. Frågorna gällde om det finns en stark finlandssvensk identitet och om det bakom finlandssvenskheten kan skönjas en ideologi.

Brandts svar på båda frågorna var ett uttryckligt ja, samtidigt som han ville framhålla att både det identitetsmässiga och ideologiska begreppet är diffust och långt i från entydigt.

— Identitetsbegreppet är mycket viktigt för en minoritet som finlandssvenskarna, som ju inte har ett eget land. Ålänningarna befinner sig i en annan situation och Åland har mer och mer fått karaktären av en egen stat, även om öriket börjar få problem med sina egna minoriteter.

Brandt framhöll att även mycket små folkgrupper har bevisat att man kan hållas vid liv med en stark identitet, trots avsaknaden av land eller till och med språk.

Att försöka karaktärisera vad och vilka som utgör en minoritet är svårt, framhöll Brandt. Alla försök att definiera en minoritets identitet exakt är egentligen mer till skada än nytta. Identitet kan vara en känsla för språk, något diffust stämningsläge som bidrar till att identiteten består trots de förvandlingar som identiteten genomgår, men det är närmast omöjligt att konkret bestämma identiteten.

— Men styrkan i identiteten hos en folkgrupp är dels förmågan till elasticitet kombinerat med något grundläggande element som består, säger Brandt.

Han påpekar också att finlandssvenskheten varit öppet tudelad, dvs indelad på dels kultur- och dels bygdesvenskhet. Brandt betonar bygdernas stora betydelse för finlandssvenskheten, trots de olika verkligheter som kan vara rådande i till exempel Österbotten och Nyland.

Konstruktion

Finlandssvenskheten är en konstruktion som man aktivt har propagerat för, hävdar Brandt. Men

BUTE O är det latinska namnet för vråk. Vråkfågeln kännetecknas av dess förmåga att kretsa i en cirkel förän det dyker ned på bytet. SU:s filosofiska utskott kommer att göra det samma.

även om finlandssvenskheten har konstruerats, så bör man komma i håg att många andra identiteter också konstruerats. Finskheden är också en konstruktion, säger Brandt.

Den finlandssvenska identiteten bygger till stor del på språket, men Christian Brandt hävdar trots det att identitet är något mer än språklig gemenskap, och nämner baskerna i Spanien, som trots att mycket få basker talar sitt ursprungliga språk, ändå har en stark baskisk identitet.

Svenska har talats i Finland oerhört mycket längre än det har funnits finlandssvenskhet. Den finlandssvenska medvetenheten kom egentligen först efter att finnarna haft sin egen finsk nationella väckelse.

— Min personliga övertygelse är att finlandssvenskheten är en syntes, dvs en produkt av det finska, en slags bandning av östeuropeisk och bysantisk kultur samt västerländsk kultur. I

□ Enligt Christian Brandt (th) är det omöjligt att definiera något rent finskt eller finlandssvenskt. Vi är alla blandningar av varandra och andra kulturer.

Sverige och Västeuropa känner man som finlandssvensk av det östeuropeiska inslaget, och i det finska Finland känner man av de västerländska inslagen i sin identitet.

Utgående från detta säger Brandt att en växelverkan mellan Sverige och Svenskfinland är av alldeles avgörande betydelse. Han tror att situationen kommer att bli alldeles ohållbar om Sverige blir EG-medlem medan Finland inte blir det.

Minoritetssituation föder kreativitet

Minoriteter är ofta mer kreativa pga sin minoritetssituation. Det finns fler finlandssvenska författare i proportion till den procentuella andelen. Samma sak kan sägas gälla inom politik och affärsliv. Detta kan vara retsamt för majoriteten, men enligt Brandt är det en naturlig följd av minoritetens vilja att framhäva sig gentemot majoriteten.

Marcus Hagström ställde frågan om man skall bygga upp en identitet eller vänta på att den kommer ur sig själv. Brandts svar var att man i alla fall kan

skapa förutsättningar för en identitet, vara kreativ och betänka betydelsen av detta.

— Det är klart att man inte skall försöka sig på att ge konstgjord andning åt ett lik, men jag har ingen känsla av att Svenskfinland skulle vara ett lik.

— Alla kulturer är synteser och sammansmältningar av andra kulturer. Vi borde egentligen ordna ett seminarium för finsk publik, där vi skulle betona vikten av mångkulturell verksamhet. Den finska kulturen är i lika hög grad en syntes som den finlandssvenska. Därför vore det bra att visa upp för dem som inte accepterar minoritetens behov att det inte finns någon kreativ monokultur. Det finns en massa produktiva judar, men som sta har landet Israel varit tämligen oproduktivt rent kulturellt, säger Brandt.

Diskussionen viktig

För en minoritet är det särskilt viktigt att diskutera sin egen identitet, säger Brandt. Han tycker den språkdebatt som nu pågår är tråkig, och i

det skedet är det klart att identitetsfrågan dyker upp bland minoriteten, när den finska allmänheten tycks vilja skaka om finlandssvenskarna för att se vad som finns inuti.

Brandt hävdar också att den språkfred vi har haft är en direkt följd av det kalla kriget. Dels bands Finland genom relationerna till Sovjet till öst, men samtidigt ville man också visa upp för omvärlden att landet tillhörde den västerländska kulturkretsen. Då behövdes den svenska kulturen i landet som en indikator för intresset mot väst. Detta var mer än en humanistisk lösning en klar realpolitisk värdering. Nu när banden till det forna Sovjet lösts, ser det ut att finnas en benägenhet bland den finska allmänheten att gå direkt ut i Europa eller via Baltikum. Brandt jämför detta med ett slags fadersmord, dvs att man vill slita sig från något som man inte alltid velat ha inom sig, men som de facto är en naturlig del av den egna identiteten.

— Det är alldeles klart att den finska kulturen till en del har präglats av den svenska och vice versa. Frågan är bara om man vill medge detta. Men det är tveklöst att någon i detta land har en utpräglad eller ren finsk eller finlandssvensk identitet. Vi är alla en blandning av varandra.

Tvåspråkig blir enspråkig?

— Jag tror inte själv på en tvåspråkig identitet. Jag förstår att den kan fungera inom en familj, men jag tror inte på att en person kan få en verkligt tvåspråkig identitet. Det är ett för mig ganska intellektuellt fenomen. Enspråkighet är i sig inget självändamål, men jag tror inte att man kan upprätthålla en tvåspråkig identitet i längden. Förr eller senare måste man ändå välja en identitet, säger Brandt.

Text & Foto:
Kim Malmberg

□ Ett tjugotal studerande hade samlats på Vasa Nation för att diskutera den finlandssvenska identiteten.